

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 21 (739) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1961 m.

GEGUŽES-MAY 24 d.

PRICE 15 ct. XXI METAI

Kennedy susitiks su Chruščiovu

CARINĖS RUSIJOS PONAI ŽMONES KEITĖ Į SUNIS,
O „SOCIALISTINĖS“ KUBOS DIKTATORIUS
ŽMONES KEIČIA Į BULDOZERIUS...

Pietinės Korejos generolai padarė perversmą. —
Prasidėjo Prancūzijos derybos su sukilėliais dėl Alžyro ateities.
Laose tragikomedija tebesitęsia. —
Planuojama didesnė Europos vakarų vienybė. —

POLITINIAI MAKLERIAI, — tat JAV prezidentas nusižemino Rusijos diktatoriui. Ar to reikėjo, žinant, kad Chruščiovas nebus sukalbamas? Vakarai vis dar nesupranta, kad

VAKARŲ SUSITARIMAS SU SOVIETIJA NEJMANOMAS,

o jeigu dėl ko nors ir susitaria ma, tai tikrai sovietijos naudai, ne kitaip.

SU DIFENBAKERIU jau su sitarta. Pakelui į Vieną, bus pasimatyta ir išsikalbėta su De Gaulle, o po Viena — su Macmillanu, kuris jau anksčiau Kennedy kalbino ir ragino į susitikimą.

O GAL GALIMA LAUKTI IŠ CHRUŠČIOVO STEBŪKLŲ?

Tai būtų nesąmonė, nes tai reikštų sovietijos kaptulavimą, o to negali būti, ypač, kai sovietija eina pirmyn. Na, tesutiks ir dar kartą įsitikins, kad tai yra išties pastangos.

Gal kaip tik tai panašų svarstymų pasekmė.

DE GAULLE RYZTASI Į NAUJĄ, BET TIKRAI RIMTĄ ŽYGI.

Ir noriai šiam valstybės vyrui atiduoti didelę pagarbą, kartais ir jo vienas — kitas žygis atrodo neprimtini ir net keisti, bet, galima dalykas, tai padaroma nusivylus savo partierių nesiorientavimu.

PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS, DE GAULLE, JAU TARSI SU VAKARŲ VOKIETIJOS PREMIJERU ADENAUERIU

DĖL VAKARŲ EUROPOS VALSTYBIŲ APJUNGIMO.

Tai yra labai rimtas žygis, bet tur būt dar perankstyvas, nes kaip kurios Europos vakarų valstybės, su savo vadais, dar ne priėmusios prie tokio apsynimo. Tačiau, jeigu tai būtų įmanoma, tai ir būtų didelis politinis žininsis pirmyn. Tai ir būtų tai, ko žmonija, savo masėje, laukia. Šį reikalą diktuoja

NAUJI VAKARAMS PAVOJAI,

kuriuos kelia vad. „Neutralieji“ — kurie veda akciją už tai, kad suardyti Amerikos vienybę. Tai naujas žygis prieš Ameriką, kurį sutartinai vykdo Maskvos

KAS NAUJA KANADOJE

KANADA SUVARŽO MIRTIES BAUSMĘ

Teisingumo ministeris Fulton į parlamentą įnešė įstatymą, kuriuo suvaržoma mirties bausmė. Mirties bausmės sprendimai paliekami tikrai labai sunkiems nusikaltimams.

ĮSTATYMAS VAIRUOTO JUS VEIKIA

Ontario provincija įvedė automobilų vairuotojams punktus už įvairius vairavimo pažeidimus. Nustatyta 15 punktų. Pastebėtam negerai vairuojančiam sumažinamas skaičius punktų, o kai punktų nebėlika, vairuotojas netenka leidimo vairuoti. Pasirodė, kad ši priemonė gerai padėjo ir mašinų vairavimas pasidarė atsargesnis.

● Izraelio pirmininkas Ben Gurion į Kanadą tavyksta geg. 24 dieną.

KANADOS MOTERYS VĖŽIUI ATSPARESNĖS

Vėžio liga vis dar nesulaukia jokių rimtų vaistų bei kitų gydymo priemonių. Kanados vėžio bandymų institutas, stebėjęs šią ligą nuo 1941 iki 1958 metų, priėjo prie išvados, kad moterys vėžio ligai yra atsparesnės, negu vyrai. Vyrai gi daugiausia suserga ir miršta plaučių vėžiu. Spėjama, todėl, kad daugiau vyrų rūko. Šiemet vėžio ligos bandymams yra sumokėta 2 mil. 320 tūkst. dol.

NATO UŽSAKYMAI KANADAI

Ottawos firma Computing Devices of Canada gavo iš Atlanto s-gos valstybių užsakymą elektroniniams įrengimams 6-šių milijonų dol. sumai.

— Rusija esą ruošiasi leisti ir ketą su dviem astronautais.

Pasaulio lietuvių sostinėje

SUTRUMPINTAS VASA ROS LAIKAS

Illinois įstatymdavystės įstai ga nutarė šiemet vasaros laiką, kaip dienos šviesos taupymą, su trumpinti visu mėnesiu ir vietoje spalio mėnesio baigti rugsėjo 24 dieną. Be to, įstatymdavystė iš viso panaikino dienos šviesos taupymo privalomumą, galiojusį nuo 1959 metų.

SROVIŲ VEIKLA GYVA

Čikagoje, kaip didžiajame JAV lietuvių centre, gyvai reiškiasi ir srovių veikla. Lietuvos Valstiečių - Liaudininkų srovės centro komitetas pasidžiauja. Geg. 27—28 dienomis čia turi seimą Amerikos Lietuvių Tautinė s-ga, Sheraton - Towers Hotel'is.

PARASATALAI — EGIPTRAS, JUGOSLAVIJA, INDEONEZIJA. JIE „NEUTRALUMI“ NORI UŽKRĖISTI KAUKAZO TIKRAI NEUTRALIAS VALSTYBES. BET VISA TAI NUKREIPTA PRIEŠ AMERIKĄ. VISA TAI DAROMA

NUMATANT NAUJĄ KARĄ,

apie kurį dabar stipriai kalbama. Kad Amerika likių viena, be paramos.

ALŽYRO - PRANCŪZIJOS derybos jau pradėtos. Prancūzija davė įsakymą sustabdyti karą veiksmus. Pradžia gera. Alžyro kovotojų valdžios pirmininkas Ferhat Abbas į de Gaulle mintį pareiškė, kad

LAISVAS ALŽYRAS BUS PRANCŪZIJOS DRAUGAS.

Derybos tęsiamos rimtai, tačiau kraštutiniai vis nerimsta ir vykdo terorą.

KOREJOS GENEROLAI, po perversmo pareiškė, kad jie su stiprins valdžios autoritetą ir eis prie Korejos sujungimo.

KONGE PADĖTIS dar neku nepagerėjo. Sunku tvarkytis dar laukiniškoje žmonių būsenoje.

LAOSO KLAUSIMAS narolio jama toliau, bet jis negali eiti gerai, kai vienoje pusėje neapmaldomas imperializmas ir atvira agresija, o antroje — silpnė ir nepajėgumas

KENNEDY LANKYMASIS KANADOJE

jau praeitis. JAV prezidentas Kanadai atidavė pirmenybę,

„DRAUGO“ REDAKTO RIAUS SUKAKTUVĖS

Ilgamečio „Draugo“ redaktoriaus, Leonardo Šimučio, visuo meniškosios veiklos 50-ies metų sukaktuvių minėjimas ir ta proga jo pagerbimas, vyksta šį savaitgalį. Malonu sukaktuvinių ką pasveikinti ir palinkėti sveikatos, darbingumo ir visuomeninių laimėjimų.

— JAV atvyko Kubos delegacija tartis dėl 1200 karo belaisvių iškeitimo į 500 buldozerių ir traktorių.

— JAV, Alabamoje, rasta ola, kurioje prieš 10 tūkstančių metų gyveno žmonės. Ola paskelbta valstybės nuosavybe.

— Kubos sostinėje Havanoje buvo didelės didžiulės gaisras.

kaip artimiausiam ir vertingiausiam kaimynui. Kennedy išskėlė visus bendrus Kanados ir JAV klausimus ir pasisakė už glaudesnę bendradarbiavimą ir bendrus žygius, nukreiptus už laisvę, už kultūrą, už progresą.

KITOS ŽINIOS

— Popiežius Jonas XXIII, ryšium su enciklikos Rerum Novarum 70 metų sukaktuvėmis, kreipėsi į žmoniją kviesdamas kovoti su badu.

— Lenkijoje atrasti masiniai nacių ar bolševikų kapai, kurie triniai.

— Genevoje posėdžiauja 14 valstybių konferencija dėl Laos.

— Pradėjus derybas su Alžyru, Prancūzija paleido į laisvę 6,000 karo belaisvių.

— Irane paskelbta žemės reforma — dvarai bus dalinami bežemiams.

— Du diktatoriai, Castro ir Trujillo, anksčiau tarpusavyje kovojo, pasirašė susitarimą ir pasižadėjo likviduoti režimų prieštus.

— Eisenhoweris, pamatęs, kad Kennedy silpnas prezidentas, paskelbė, kad kandidatūros sekančiuose rinkimuose vėli JAV prezidentus. k

ATLYGINIMAS NUKENTĖ JUSIEMS NUO NACIŲ DĖL TAUTYBĖS

JTO Augštasis Komisaras ir Vokietijos vyriausybė pasirašė

MAŠINŲ FONDO VAJUS

„Nepriklausomos Lietuvos“ Mašinų Fondui per baigiamąjį vėjus talkininkus gauta:

Per vėjus organizatorių Montrealyje, Juozą Šiaučulį, gauta:

Lietuvos Karaliaus Mindaugo vardo šaulių kuopa, Montreal, P. Q.\$50.00

Bagdžiūnas Bronius, Montreal, P. Q.\$10.00

P. B. J., Montreal, P. Q.\$10.00

P. V. V., Montreal, P. Q.\$10.00

Per „Nepriklausomos Lietuvos“ bendradarbę, Oną Indrėlienę, Toronto gauta:

P. A. Skrebūnas, Toronto, Ont.\$10.00

NL Mašinų Fonde turėta\$4,583.00

Šią savaitę įplaukė\$90.00

Dabar NL Mašinų Fonde yra\$4,673.00

NL Mašinų Fondui užplanuota\$15,000.00

Dar trūksta\$10,327.00

Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ Valdyba.

paremti vėjų, kad rudenį jau galėtų pradėti darbą naujovės ku būdu.

NL Mašinų fondo baigia jo vėjus talkininkais maloniai sutiko būti:

Juodkojis Pranas, LaSalle, 337-9th Ave., tel. DO 6-0031.

Adamonis Henrikas, 5493 Coolbrook Ave., tel. HU 9-6527.

Kardelis Jonas, 683 Beatty Ave., Verdun, tel. PO 7-0473.

Sveikiname naujus talkininkus, dėkojame už malonią talką ir kviečiame dar daugiau talkininkų, nes sutartinis darbas duos geriausių vaisių.

Tautiečiai, sutinką talkinti N. L. Mašinų Fondo vėjui, maloniai prašomi pranešti savo sutikimą.

Visiems vėjus dalyviams nuoširdžiai dėkojame ir prašome atsilipti daugiau tautiečių. Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ Valdyba.

LIETUVA „PERSEKIOJAMOS BAZNYČIOS“ PARO DOJE BUVUSIOJE BIZANCIJOS SOSTINĖJE RAVENOJE

Istoriniame Italijos mieste, Ravenoje Bizantijos imperijos sostinėje, kuris šiandien yra „raudoniausiam“ Italijos dalies centre, vyko „Persekiojamos Baznyčios“ dokumentalinė paroda.

Šioje parodoje, turėjusioje nelaukto pasisekimo, tarp daugelio tautų, kur šiandien yra komunistų vykdomas Katalikų Baznyčios ir bendrai religijos persekiojimas, savo skyrių turėjo ir Lietuva. Ji įrengė Vliko įgaliojimas Italijoje ir Elta - Press red. kun. V. Mincevičius.

Bazilikos viduje, Lietuvos skyriuje, buvo išstatyta per 200 dokumentų ir fotografijų, liudijančių žiaurų lietuvių tautos persekiojimą.

Specialus skyrius skirtas Katalikų Baznyčios persekiojimui Lietuvoje. Jame, aplink Lietuvos Globėją Šv. Kazimierą, buvo išstatytos visų lietuvių visų kupų fotografijos su jų likimo aprašymu nuo 1940 metų ligi šių dienų. Centre statistiniai duomenys ryškiai liudijo, kiek nukentėjo katalikų baznyčia po sovietine priepaude Lietuvoje. Aplinkui statistinius duomenis buvo matoma Lietuvos švento vės ir baznyčios, paverttos sandėliais, muzėjais, salėmis, fabriais. Toliau sekė visokios insrukcijos, nukreiptos prieš katalikų baznyčią ir tikinčiuosius, nužudytųjų kunigų fotografijos ir kt. Toliau buvo pavaizduota katalikų rezistencija prieš komunistinio ateizmo puolimus ir vaizdai iš lietuvių dvasinio gyvenimo Sibire.

Prie parodos išėjimo buvo didelis Kristaus įžengiančio į dangų paveikslas su užrašu: „Nesibijokite, aš nugalėjau pasaulį“.

Didįjį Penktadienį vakare Ravenos miesto gatvėmis įvyko išpuodinga procesija vadovaujama paties arkiv. Baldassari, su Nukryžiuotuoju, kurį sekė 18 persekiojamų tautų kryžiai su įrašais. Procesija sustojo prie garsojo italų poeto Dantės kapo, mirusio tremtyje Ravenoje.

Parodą aplankė didelis skaičius žmonių. Svečių albume, kuris buvo padėtas tik kuomet paroda buvo pratęsta dar viena savaitė.

Rudenį yra numatoma su ruošti tokią parodą platesniu mastu, kurį bus kilnojama po visą Italiją. Tuo tikslu Kun. V. Mincevičius prašo visų lietuvių, kurie turėtų šiuo reikalu kokios nors medžiagos ar fotografijų, maloniai pasiųsti jam. Viskas bus grąžinta kelių dienų laiko tarpelyje, ligi bus padaryti negatyvai. Lig šiol kun. Mincevičius medžiagą rinko savo lėšomis ir padarydamas apie porą šimtų negatyvų ant stiklo, kas jam kaštavo per 800 dol. Toliau jis nepajėgia vykdyti šio svarbaus darbo savo lėšomis ir prašo tautiečių jį paremti.

Parodą aplankė didelis skaičius žmonių. Svečių albume, kuris buvo padėtas tik kuomet paroda buvo pratęsta dar viena savaitė.

Parodą aplankė didelis skaičius žmonių. Svečių albume, kuris buvo padėtas tik kuomet paroda buvo pratęsta dar viena savaitė.

Parodą aplankė didelis skaičius žmonių. Svečių albume, kuris buvo padėtas tik kuomet paroda buvo pratęsta dar viena savaitė.

Būkime atidūs surašinėjime!

DĖMESIO LIETUVIAI!

Nuo š. m. birželio mėn. 1 d. pradėsime Kanados gyventojų surašymą. Jame bus palieštas mūsų tėvų kraštas, tad ir kviečiame visus Kanados lietuvius labai atidžiai surašinėtojui atsakyti ypatingai į du klausimus, kurie liečia Lietuvą ir mūsų tautybę.

Septintas surašymo klausimas skamba taip: „in what province (or country) were you born. If outside Canada, give country according to present boundaries. Kadangi 1) išvardintų valstybių tarpe nėra Lietuvos, 2) Lietuvos inkorporavimas į Sov. S-gą nepripažįstamas nei Kanados, nei JAV, tad mūsų visų pareiga yra reikalauti iš surašinėtojo, kad Lietuvoje

gimusį vietą būtų įrašyta į eilutę, kuri angliškai pažymėta „if not listed, write here“. Joje įrašoma „Lithuania“. Jokių būdu, gimę Lietuvoje, neįtraukiami į USSR valstybę.

Dešimtas surašymo punktas sako: „to what ethnic or cultural group did you or your ancestor (on the male side) belong on coming to this continent“. Po austrų, danų, suomių, graikų, airių tautybių yra įrašyta Lithuanian. Prašome visų Kanados lietuvių surašinėtojui pareikšti savo lietuvių tautybę kartu patikrinant, ar prieš žodžio „Lithuanian“ bus padėtas atitinkamas ženklas.

KLB Hamiltono ap. valdyba.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“

Redaktorius Jonas Kardelis.
DOMinic 6-6220

7722 George Str., LaSalle, Montreal, P. Q., Canada,
Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje\$ 5.00 Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika. \$ 5.50 America & S. America. \$ 5.50
Visur kitur\$ 6.00 Other Countries\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Vienus smurtininkus teisia

KITŲ SMURTININKŲ TEISMAS LAUKIA

VOKIEČIAI, sako, susijaudinę, nepatenkinti ir susirūpinę, kad baisūs smurto aktai ir faktai, kuriuos padarė neįmoniška, sis nacių - hitlerininkų - fašistų režimas, jau buvo pamiršami, kalbos apie juos jau buvo aptilusios ir, kaip vokiečiai norėjo tikėti ir viltis, kad visa tai jau praeitis. Tačiau Eichmano byla vėl viską atgaivino. Vėl iš tos praeities iškeliama faktai, vaizdai, kurie ištikrųjų negali būti malonūs ne tik kultūringiems vokiečiams, kurie buvo priešingai jiems, bet ir pačiam Eichmanui. Nėr kas kalbėti apie tuos vokiečius, kurie nuo režimo kentėjo.

Tačiau būtų ir nuostabu, jei gu tokiais baisius faktus, tokio baisaus režimo, koks buvo Hitlerio režimas, galima būtų taip lengvai ir paprastai per penkio lika metų užmiršti. Tai būtų kažkas anormalu. Baisių faktų žmonija neužmiršta ne dešimtmečiais, bet neužmiršta ir šimt taisy ir tūkstančiais metų. Ir tai yra suprantama. Kokie bebūtų akli, be sąžinės, be proto blaivumo ir be moralės tokių baisių režimų šalininkai, — ir jie negali nepripažinti, kad tai buvo žiauru, nežmoniška ir baisu. Todėl nenuostabu, kad dabar teisiamasis nacių - hitlerinų žudymų autorius ir vykdytojas — Eichmanas prašosi leidžiamas pats save pakarti. Tai baisu, bet tai galima suprasti, nes, kaip laikas teigia, jog kiekvienas veiksmas neišvengiamai susilaukia atveiksmą. Ir Eichmanas, tur būt, organiškai jaučia atveiksmo būtinumą, kad ryžtasi į tokią žiaurybę — pats save nubauti mirtimi.

Tačiau ne vienas Eichmanas šiandien, jau po penkiolikos metų po tų žiauriųjų, kenčia atveiksmą. Deja, nors nei už vyriausiojo žiauriųjų kūrėjo — Hitlerio, nei už jo dešinės rankos — Eichmano veiksmus ne galima kaltinti visos vokiečių tautos, nors kai kas tą ir daro, — daugelis mažesnių to hitlerinio mechanizmo ratukų, mažesnių nacių šiandien kenčia atveiksmą, — nes dar šimtai bylų Vokietijoje laukia savo sprendimo. Pabrėžti reikia — demo kratinėje, Vakarų Vokietijoje, ne Rytų, užvaldytoje kitų, pašių smurtininkų. Kenčia ir nieku nekalti žmonės, nes pikta darybės visiems gula sąžinė sunkiu akmeniu.

J. Kardelis.

HLB nariui, tautiečiui

A. A. ANTANUI ŠEŠTOKUI

nelauktai mirus, jo žmonai

IRENAI ŠEŠTOKIENEI IR SŪNAMS

nuosirdžią užuojautą reiškia

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

KVIEČIAMI Į PAGALBĄ VOKIEČIAI

Vakarų Vokietija po karo. Kanados New Brunswick prem vadovaujant Adenaueriui. taip susitvarkė, kad dabartinu metu jai trūksta daugiau kaip pusės milijono darbininkų, kai JA V ir Kanadoje jų yra perteklius. Vakarų Vokietijoje susikaupė ir laisvų kapitalų, todėl

RUSAI, neabejotina, ne mažesni smurtininkai. Ne visi rusai, bet bolševikai, vadina save komunistais. „Draugas“ Stalinas, kaip ir „heil“ Hitleris, ne mažesnis, bet dar rafinuotesnis smurtininkas ir žmogžudys. Stalino tarnas ir padėjėjas Chruščiovas, kuris gerai pažinojo savo bosą — „tėvą ir viso svietio išganytoją“, tegul ir sava naudiškais sumetimais, bet vėl kartą savo gyvenime neišlaikė nepapasakojęs tiesos ir tų žinių, nors ir slapta, nepaskleidęs plačiai žmoniui, nors ir be to žiaurusis Stalino smurtas, vykdomas panašiu Eichmanų - Dzeržinskio, Jagodos, Ježovo, Berijos — buvo plačiai ir gerai žinomas.

Antrasis Pasaulinis karas tiek nesunaikino — neišžudė žino, kiek jų išžudė komunistinė Rusijos diktatūra su Stalinu priešakyje. O jeigu prie Stalino pridėsime dar Hitlerį ir šio broliuką, nors ir menkesnį — Musolinį, — tai žiauriųjų diktatorių režimai, trumpai prieš Antrojo pasaulinio karo, žmonių išžudė bent dvigubai daugiau, negu jų žuvo Antrojo Pasaulinio karo metu! Argi tat nuostabu, kad žmonija neužmiršta tų žiaurumų.

Ir kaip galima užmiršti tokius žiaurumus ir tokių nežmoniškumą, kokius padarė Stalinas ir Hitleris? Nebent nenormalūs žmonės gali tai užmiršti. Žmonės be sąžinės, be proto, visiškai be moralės?

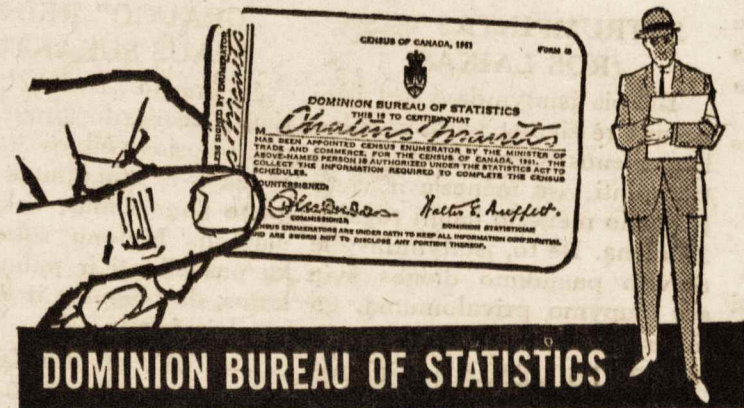
Pagaliam, jau vien techniškai kalbant, negalima užmiršti, nes viso to yra dokumentai, yra įrodymai, yra dar ir gyvi liudininkai. Pagaliau yra — filmai, kurie amžiams yra uždokumentavę visus žiaurumus. Maidanek, Buchenwald, Dachau, Studhof — vienoje pusėje ir Vorkuta, ir — kitoje panašioje pusėje. Ir kas išskaičiuos visas tas katorgas, krematoriumus, pirštus, dujų kameras, kanalus ir „jūras“, kurių pakrantės apklotos kankinių kaulais, ebešaukiančiais atveiksmo. Ir jie šauks šimtmečiais. Ir žmogaus prigimtis jau tokia, kad gera greičiau užmiršta, o bloga atsimeina visą amžių. Gal taip ir gerai. Kad bloga nedarytume.

Taigi hitleriniai naciai teisiami, o stalininiai naciai teismo dar laukia. Bet neišvengiamai ateis ir jiems.

KAI SURAŠINĖTOJAS ATEIS,
PADĖKITE JAM MŪSŲ VISŲ LABUI!

Gyventojų surašymas Kanadoje vykdomas kas dešimt metų. Jei surašinėtojas pas jus lankysis pirmą kartą, atminti, kad jis tuos pačius klausimus duoda kiekvienam asmeniui Kanadoje. Tarp kitų klausimų surašinėtojas teirasis apie kiekvieno jūsų šeimos nario pavardę, amžių, išsilavinimą ir užsiėmimą. Surinkus šias informacijas iš kiekvieno kanadiečio, kanadiečiai galės geriau planuoti ateities mokyklą, viešuosius patarnavimus, viešojo gerbuvio tarnybas ir prekybos bei pramonės išvystymą. Visos informacijos, kurias jūs suteiksite surašinėtojui, yra laikomos griežtoje paslaptėje. Pagal įstatymus jos negali būti naudojamos tokiems tikslams, kaip mokesčiai, karo tarnyba, mokyklų lankymas, arba valstybinių, provincijų bei savivaldybių įstatymų ir nuostatų įvykdymui. Gyventojų surašinėtojui atėjus į jūsų namus, prašome tiksliai atsakyti visus jo klausimus. Padėkite jam atlikti darbą, kuris yra svarbus mūsų visų atečiai.

Skelbiama Prekybos ir Pramonės Ministerijos
Gerb. George Hees pavedimu.

STUDENTAI: Gyvenimas ir Veikla

STUDENTŲ IŠKILMĖS AUSTRALIJOJE

Kaip ir kiekvienais, taip ir šiais metais Sydnėjaus liet. studentai rengė Initium Semestrį. Tarp kitų programos punktyje buvo labai kruopščiai paruošta dešimtmečio organizacijos istorija su labai skoningu humoro padožu. Sėkmingai pavyko pademonstruoti lituanistinės mokyklos pažangą moksle, visai vykęs buvo „Studentų Žodžio“ skyriaus „Mūsų Pastogė“ bendradarbių prisistatymas iš slapyvardžių įvesumą ir juo džio sporto praktišką vertę bei keletas vietos dalykėlių.

Visiems susirinkusiems labai krito į akis šių metų programa, būtent: ji buvo parinkta iš lietuvių studentų arba iš lietuvių kojo visuomeninio gyvenimo. Kitaip sakant, šiais metais lietuvių studentai pasirodė tikrai įdomia lietuviška programa.

Šitokia programa, kokią matė šiu metų studentų pobūvyje Sydnėje, teikia daug malonumo susirinkusiems jos pasi klausyti. Be to, mūsų studentai, norėdami tokias programas išpildyti, turi daugiau sekti ir įdomautis mūsų tautiniu gyvenimu, kas yra labai naudinga.

Taigi daugiau tokių programų ateities studentų parengimuose ne tik Sydnėje, bet ir Melbourne bei Adelaidėje!

Deja, viena vieta ir šiame rengime, kaip ir visuose kituose, jautėsi gana silpna ir reikalinga pertvarkymo. Tai taip vadinamas „fukų krikštas“. Kaip seniau, taip ir ši kartą šis „fukų krikštas“ pravedamas vis

Lietuviai veikia visur

N. Zelandija.

LAISVĖS PABALTIJUI!

Aucklando universiteto studentai triukšmingoje procesijoje miesto gatvėse, diplomų įteikimo proga, daug kartelių išlejo ant įvairiausio plauko kolistų, ne tik Afrikoje, bet ir Pabaltijo valstybėse. Keli šūkiai plakatuose reikalavo: „Laisvės sovietų pavergtai Estijai, Latvijai, Lietuvai“, „Šalin rusų imperializmą iš Pabaltijo valstybių“.

Per lietuvių studentų grupę Aucklande, „Lithuanus“ žurnalo reikalams aukėjo 3 sv. Dr. A. Butkus, po 1 sv. S. Jurkėnas ir V. Skridulaitis, 10 šil. K. Svilainis.

JAUNIMAS VEIKIA

Lietuvių valdybą Naujosios Zelandijos Baltų klube 1961 metams sudaro trys studentai D. Pečiulaitytė, G. Procuta ir R. Tarvydas.

Š. m. balandžio 29 dieną, lietuvių taut. šokių grupė sekmingai pasirodė Lyric Choir rengtame koncerte Aucklando miesto salėje. Ši grupė yra sudaryta iš studentų ir miesto gyvenančių lietuvių jaunimo. Už iškoncerto gautą pelną užsakyta eilė knygų lietuviškomis temomis universiteto ir miesto bibliotekoms.

Aucklande G. Procuta skaitė paskaitą — Lietuvos tragediją, N. Z. Peoples University Association susirinkimui. Po paskaitos vyko gyvos diskusijos.

ISTEIGĖ KERAMIKOS DRAUGIJĄ

Invercargill mieste Vl. Butkienė drauge su keliais vietiniais menininkais įsteigė keramikos draugiją ir krautuvę. Be keramikos darbų Vl. Butkienė pasireiškia lietuvių tautodailės išdirbiniais bei kalbėdama lietuviškomis temomis paskaitose ir per N. Zelandijos radiofoną.

DR. A. BUTKAUS ISRADIMAS

Dr. A. Butkus vienos iš didžiausių Zelandijos skerdyklų chemikas sėkmingai užbaigė keletą metų tyrinėjimus žemės tręšimo srityje. Skerdimo metu su sidarišios kanksmingos atmatos, kurių pašalinimui buvo išleidžiama daug pinigų, dr. Butkus išradimu, cheminiu būdu, yra paverčiamos į labai derlingą trąšas. Tyrimų pasekmes labai palankiai sutiko Zelandijos spauda ir radiofonas.

PATENKINTI PABALTIEČIAI

Su Pietų Australijos krepšinio rinktinę į Zelandiją atvyko lietuvis krepšininkas Jonas Gumbys. Ta proga „New Zealand Herald“ dienraštis davė didesnę aprašymą kuriame teigiama, kad lietuviai ir latviai pakėlė Australijos krepšinio lygį.

N. Z. L. B. KRAŠTO VALDYBĄ SUDARO

J. Pečiulaitis pirm., A. Malskai tis sekret ir p. Varkalienė ižd. Krašto v-ba daug energijos skiria lietuvių b-nės juridiniams ir gistravimui.

AUCKLANDO APYLINKĖS valdyboje iždin. O. Medžiausis nei išvykus į Australiją, įvyko pareigų pasikeitimas. Naujas v-bos sąstatas: pirm. A. Pinkus, sekr. M. Palubinskas, iždin. J. Gaigalas. V-ba savo veiklą yra sutelkusi į pasilinksminimų sritį, nekreipdama dėmesio į rimtesnę tautinį darbą. G. P.

Australija.

KABRAMATA GRAZIAI TVARKOSI

Cabramattoje ir apylinkėje gyvenantieji lietuviai visuotiniame metiniame susime su didingumu užgrybė buvusią p. Petniūno vadovaujamą A. L. B. v-bos veiklą ir išsirikino naują šios sudėties: pirm. V. Bitinas, sekr. ir kasin. L. Sabulis, kulūros ir socialiniams reikalams N. Žygiene ir vald. kandidatas

—J. Statkus. Reviz. k-ja: pirm.

Z. Staigirdas ir A. Dudaitis.

Kaip šioje apylinkėje įprasta, sus-mas praėjo draugiškoje ir darbingoje nuotaikoje.

Po sus-mo cabramatiškiai ir kitų apyl. dalyvavę svečiai pasivažiavo buv. v-bos patiektomis „gėrybėmis“.

P. S. Naujas ALB Cambra tatts Apyl. v-bos adresas: V. Bitinas, 139 Railway Parade, Canley Vale, N. S. W.

ADELAIDĖS BENDRUOMENĖ GERAI TVARKOSI

Gausus susirinkimas praėjo rimtai ir darbingai. Į naują apyl. v-bą susirinkimas išrinko patyrusius asmenis. Vykdo. or ganai yra šitokios sudėties: Apylinkės v-ba — J. Jonavičius, inz. V. Navakas, S. Dunda, J. Lapšys ir S. Dainius; Apyl. Garbės Teismas — M. Pocius, A. Šlužas, B. Strauskas, V. Šimkus, V. Radzevičius, Kontrolė k-ja — L. Garbaliuskas, B. Marmukonis ir S. Povilaitis.

NAUJAS GYDYTOJAS

Iškilmingose Sydney universiteto ceremonijose 1961 m. sausio 25 dieną vienas iš jauniausios kartos atstovų — Irvins Venclovas — po 6 metų sėkmingų medicinos mokslo studijų gavo gydytojo diplomą. Žada studijas tęsti.

● Jurgis Mikalajūnas sėkmingai išlaikė Melburno universitete se medicinos baigiamuosius egzaminus ir išgijo medicinos ir chirurgijos bakalauro laipsnius ir gavo diplomą. Jurgis yra gimes Kaune 1935 m. Didžiąją studijų dalį atliko Australijoje.

● Arvydas Krausas, gyvenąs Sydnėje ir ten tarnaująs, baigė Melburno Karališkojo Technologijos Instituto kursą, išgijdamas komunikacijos inžinieriaus diplomą. Studijavo elektriką, radiją, televiziją ir telefoniją. Sydnėjaus televizijos stotyje atliko vienerių metų praktiką. Arvydas yra gimes 1937 m. Skuode — Žemaitijoje.

J. Amerikos V.

STATYB. DR. VINCUI KUDIRKAI PAMINKLĄ

Mūsų didžiajam varpininkui, tautos žadintojui ir Lietuvos himno autoriui Dr. Vincui Kudirkai nusistatyta pastatyti paminklas Lietuvių Tautinėse Kapinėse Chicagoje. Paminklas buvo projektuotas statyti jau anksčiau ir Chicagoje buvo sudarytas tam tikslui komitetas, tačiau dabar iniciatyvą perėmė Lietuvių Tautinės Kapinės, kurios duoda gražią vietą paminklui ir 4000 dolerių skiria paminklo statybai. Prie šio darbo jungiasi ir patriotinės lietuvių organizacijos. Chicago lietuvių Suvalkiečių draugija ta tikslui yra sukėlus 1000 dol. kitos mažiau. Žodžiu, paminklo statybos reikalai rieda prie kin.

J. J-tis.

LIETUVIAI RUOŠIASI DAINŲ ŠVENTE

Kaip žinoma, II-ji Lietuvių Dainų šventė įvyksta liepos 2 d. Chicagoje didžiojoje Amphitheatre vėsinamo oro sistemos patalpose. Šiai šventei ruošiasi ir Kanados lietuviai. Daugelis savo pažįstamiems Chicagoje laiškuose rašo, kad šventėje dalyvaus ir užsitikrina nakvynė. Ši šventė ir yra vieništelė proga susitikti savo seniai matytus draugus, bičiulius ir su jais artimai pabendrauti. Gi liepos 4 d. bus švenčiama JAV kaip Nepriklausomybės šventė. Žodžiu, Dainų šventės laiko tarpyje susidarys keturios laisvos švenčių dienos. Laiko bus pakankamai. Taigi visi, kas tik gali, teplanuoja šį Lietuvos Dainų šventės savaitgalį praleisti Chicagoje!

J. J-tis.

„PERGALĖS METAI“ IR VALDINĖS TARNYBOS

Lietuviai demokratai Chicagoje praeitus metus pavadino „pergalės metais“ ir neveltui, nes lapkričio rinkimuose JAV prezidento postą laimėjo de Nukelta į 7-tą psl.

Ryžto ir aukos pergalė

RAŠO PROF. STASYS ŽYMANTAS

2.

History is only in part a matter of 'fact'. Collect the facts of the French Revolution! You must go down to Hell and up to Heaven to fetch them.

Istorija tik iš dalies yra „fakto“ klausimas. Surinkite prancūzų revoliucijos faktus! Turite nusileisti žemyn pragaran ir pakilti augštin dangun jų pasiimti.

G. M. Trevelyan.

AR ŠALTINIAI TURI ŽŪTI?

Bet kokio tautos praeities laisvės kovų istorijos tyrinėjimas ar jos istorijos surašymas susiduria su ne mažais sunkumais. Jų pirmasis ir pats svarbiausias — lietuvių šaltinių ar archyvų klausimas. Istorija, nurodo Z. Ivinskis, negali būti rašoma vien tik iš atsiminimų, brošiūrėlių ir žurnalistinių straipsnelių. (Žr. „Sėja“, 1961 m. nr. 1, 9 psl.). Gerai sumanymas parašyti Nepriklausomos Lietuvos 1918—40 metų laikotarpio istoriją dar veik nepajudėjo iš vietos, nors, kaip pažymi Terros leidyklės savininkas V. Civišius, vien iš to sumanymo istorijos jau daro si istorija. Atrodo, karčiai pasibij istorikas Z. Ivinskis, — „noliau norime pratęsti tradicijas, kurios eina iš senų amžių: lietuvių šaltiniai turi likti nepa naudoti, o paskui turi žūti“...

Minėti sunkumai šimteriopai padidėja keliant sumanymą su rašyti vėliausio dvidešimtmečio lietuvių tautos rezistencijos istoriją. Šiuo atveju iš viso sunku kalbėti apie kokius nors išsamesnius archyvus ar raštinės šaltinius. Tiesa, būtų galima suminėti pulk. K. Škirpos, BDPS ir LRS archyvus, L.F. Dr. A. Vo kietaičio (iš to laikotarpio, kada jis buvo Stockholme Lietu vos VLIKo įgaliotiniu) ir kitus. Bet mes užsienyje neturime net pilno vokiečių okupacijos meto lietuvių pagrindinio spaudos komplekto! O antros sovietų okupacijos metų gausios lietuvių pagrindinio spaudos užsienyje tėra tik skurdžios nuotrupos. (Žr. S. Žymantas, „Laisvosios spaudos nelaisvėje puslapius atkėlus“, Santarvė, 1954 m. Nr. 10, 362 psl.). Bet ir ši, kiek jos užsienyje tėra, nepaprastai brangi medžiaga yra išblaškyta, vie non tinkamon ir saugion vieton nesurinkta ir niekono netyrinė jama. Ar ir ji liks nepanaudota ir turės paskui žūti?

NYKSTA SVARBUS ŠALTINIS

Labai svarbus šaltinis pirmos sovietų ir vokiečių okupacijų lietuvių rezistencijos istorijai yra užsienyje esančių jos dalyvių patyrimai ir daugumoje, dar nesurašyti atsiminimai.

Šis šaltinis vis labiau nyksta, ne vien todėl, kad silpnėja žmonių atsiminimas, bet ir todėl, kad miršta patys žmonės, nusinešdami į kapus neretai tik jiems vieniems žinomus svarbius mūsų laisvės kovų istorijos tarpinius ar nepapastotus atskirus odingus ir reikšmingus tų kovų faktus ir įvykius.

Rezistencinio organizacijų vadovaujančių ir paprastų eilinių narių atsiminimai laisvės kovų istorijai turi nepaprastos svarbos. Yra laikai, žmonės ir įvykiai, kuriuos galutinai įvertinti, kaip nurodė romėnų istorikas Livijus, tegali pati istorija, o jų amžininkai ir atskiri stebėtojai tegali surašyti tai, ką jie matė ir girdėjo. Kartais tokie atsiminimai tėra vienintelis šaltinis kai kuriems įvykiams teisingai suprasti ir nušviesti.

Nepriklausomos Lietuvos gyvenimas buvo viešas, o rezistencinė veikla slapta. Tos veiklos pagrindinė taisyklė yra: juo mažiau rezistencijos dalyvis žino, juo geriau ir saugiau kitiems jos veikėjams. Todėl atskirų buvusių rezistencijos veikėjų bei dalyvių pasakojimai ar parodymai niekada nėra pilni, o kartais net vieni kitiems prieštarauja. Pavyzdžiui, skirtingas vokiečių okupacijos meto švietimo generalinio direktoriaus Dr. P. Germanto-Meškauskio asmens ir vaidmens įvertinimas: kategoriškai neigiamas — J. Viliušio (Žr. „Nepriklausoma Lietuva“, 1954. V. 26.) ir labai palankūs teigiami I. Malėno („I. Laisvė, 1960 m. Nr. 23, 47 psl.) ir ken. S. Ylos („Žmonės ir žvėrys dievy miške“ 1951 m. 364 ir kt. psl.). Tačiau ir jų atsiminimai apie Dr. P. Germantą nėra pilni. Tik kitų pasakojimais papildžius. — Dr. K. Almino, prof. M. Biržiškos, (Žr. M. Biržiškos, „Dr. Germantas, Lapelis iš mūsų 1941 — 1944 m. per gyvenimų“, Žiburiai, 1946. V. II.), V. Alanto, Dr. D. Krivicko, M. Mackevičiaus ir kitų, — būtų galima susidaryti ir pateikti teisingą ir teisingą jo asmens ir vaidmens įvertinimą. Taip pat, jei prof. M. Biržiška, Dr. D. Krivickas, M. Mackevičius, pulk. J. Narakas ir kiti ne

PROFESORIUS STASYS ŽYMANTAS,

LAF narys, vienas Birželio sukilimo dalyvių ir vadovų, sukilimo pastatyto Vilniaus Komite to pirmininkas.

„Lietuvos tautinės rezistencijos istorija gali būti surašyta tik visų jos dalyvių bendromis pastangomis“

surašys savo atsiminimų apie pirmąjį generalinį tarėją generolą P. Kubiliūną, mes niekad negalėsime pilnai ir teisingai įvertinti jo laikyseną ir vaidmenį vokiečių okupacijos metais. Ir jo atsiminimas liks apšmeižtas, tik kaip „hitlerininkų agento“.

O kiek buvo paprastų, eilinių aktyvių rezistencijos dalyvių ir veikėjų, karių, studentų, mokytojų, policininkų, kurie parodė nepaprastą atsidavimą, pasiaukojimą ir reto didvyriškumą ir kurie tiek daug galėtų mums papasakoti, bet kurių vardus mes vakar dar atsiminam,

LEONARDO ŠIMUČIO ŽURNALISTINIO DARBO SUKAKTIS

Gegužės 28 d. Čikagoje mirė Leonardo Šimučio 50 metų žurnalistinio visuomeninio darbo sukaktis. Jis Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas nuo 1940 metų, Amerikos Lietuvių Katalikų Susivienijimo pirmas ninkas 27 metai, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos centro valdyboje įvairias pareigas 43 metus. Bet ir dienraščio „Draugo“ vyriausias redaktorius jau 34 metai. Redagavo: „Vytį“, „Garsą“, dienraštį „Kataliką“, eilės laikraščių Amerikoje ir Lietuvoje buvo bendradarbis.

Pirmieji rašiniai pasirodė „Šaltinyje“ 1911 m. Vėliau ir kituose anų metų laikraščiuose, itin, svariais, aktualiais publicistiniais straipsniais. Be to, Amerikoje bendradarbiavo ir bendradarbiauja ir Amerikiečių spaudoje.

L. Šimutis vienas tų ir žymiausių Amerikos lietuvių veikėjų, o šiandien jie vis labiau išblunka.

Lietuvos tautinė rezistencija buvo apėmusi visą tautą, tad ir jos istorija gali būti surašyta tik visų jos dalyvių bendromis pastangomis. Šią Lietuvos laisvės kovų istoriją neišvengiamai tenka rašyti taip, kaip dailininkas kuria mozaikos paveikslą: iš atskirų išblaškytų akmenėlių, kurie draugėn sudėti pateiktų mums didingą lietuvių tautos pasipriešinimo ir jos rezistencijos vaizdą.

(Tęsinys sekančiam straipsnyje. Kovojeame vieni, niekono nepripažinti).

LEONARDAS ŠIMUTIS.

pats sukaktuvininkas laip kuklus, tylus ir tiesiog priešinosi, kad nebūtų jokių ceremonijų. Bet per kelias savaites buvo perkaltas. Jis pasakė, — reikia darbo, o ne garbes ir saldžių žodžių, ko pavergtoji Lietuva ne mēgsta. Taip, bet jis vertas! Sukaktis minima iškilmingai su akademija ir banketu. Pagrindinė kalbą pasakyti iš Vašingtono atvažiavo Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas. Meninė dalyvauja: solistas Jonas Vaznelis, viena žinomų solistų, akomponuojant jaunam, gabiam pianistui Manigirdui Motekaičiui ir dailiojo žodžio dalį išpildo „Draugo“ premijos laureatas rašyt. Aloyzas Baronas.

Komitetas įeina: pirm. inž. Antanas Rudis, sekr. — Jonas Rimašauskas, ižd. — Valerijonas Šimkus ir nariai: Marija Rudienė, kun. prel. Ig. Albavičius, kun. prel. M. Krupavičius, Juozas Bačiūnas, Sofija Barkienė, dr. K. Šidauskas, kun. V. Baždonavičius, The Chicago American red. Stasys Pieža, dr. K. Drangelis, red. Ignas Sakalas, Leonardas Šimutis Jr., prot. dail. Adomas Varnas, Antanina Nausėdienė, Stasė Semėnienė, Albina Poškienė, dr. Al. Račkus, prof. Mečys Mackevičius, adv. A. Repšys, Faustina Manelienė, Jonas Sakas, istorikas Martynas Nauburas, Eleonora Laurin, prof. B. Vitkus, kun. dr. V. Rimšelis, Robert S. Boris ir Mikas Vaidyla.

Prof. dail. Adomas Varnas nupiešė jo portretą, kuris minėjimo metu bus įteiktas. Be to, išleidžiamos ir portreto atvirutės formato, spalvotos reprodukcijos su trumpa L. Šimučio biografija. Tą dieną ruošiamas ir jo spaudos ir visuomeninio darbo paroda, kuria rūpinasi žurn. Jonas Vaidėlys.

A. Jankūnas.

— G. Bouchard, 19 m. nuvestas mirti už tai, kad užpuolimo metu Montrealy, neradęs nieko pasiūlyti pas M. Hilsenrath, jį taip sumušė, kad šis mirė. Išgirdęs teismo sprendimą, gailiai pravirko.

— Montrealy teisiama lenkų inžinierius T. Biernackis, kaltinamas paslapčių išdavimu sovietams valstybei.

VISI DALYVAUKIME!

J. A. V. ir KANADOS LIETUVIŲ

dainų šventė

CHICAGOJE

1961 m. liepos 2 d., 3 val. po pietų
INTERNATIONAL AMPHITHEATRE
43 ir Hilsted Streets

BILETŲ KAINOS:

5, 4, 3, 2 ir 1 dol.

Visos vietos numeruotos

BILETAI paštu užsakomi, kartu siunčiant piniginių čekių, šiuo adresu:

LITHUANIAN SONG FESTIVAL

2501 West 69th Street, Chicago 29, Ill., U. S. A.

DALYVAUJA CHORAI iš J. A. V. ir KANADOS

V. SIRIJOS GIRA

Voratinkliai draikės be vėjo

Romanas

25.

Viktorija pabandė keltis; jai vėl susvaigo galva. Tačiau dabar jau buvo žymiai, geriau negu tada...

— Ką jūs norit daryti? — susirūpino Adomėnas.

— Keltis.

— Hm... Nors jūsų pulsas jau geras. Tai kas gi jums buvo?

— Juk jūs atsakingasis budintis, — bandė pajuokauti Viktorija. — Jūs gi medicinos šulas.

Seserys jau išsikirstė, kambaryje liko jiedu.

— Taigi, taigi, — murmėjo Adomėnas. — Taip taip.

Viktorija atsistojo, bet dėl visa ko įsikibo į lovos galą.

— Tvarkoj, — pasakė ji. — O analizės taip ir nepadauriau.

— Išsiviečiau Pstšemenieckienę. Greitai atvyks. Beje, įgonis šiek tiek pagerėjo. Atsigauna, ko gero, ir be mūsų analizių. — Adomėnas kalbėjo jau žvaulesniu balsu, tačiau pro tą žvalumą skverbėsi liūdesio gaida. — Matot, kolege, reikėjo jums net susirgti, kad turėčiau progos su jumis pasikalbėti.

— Daktare Adomėnai, aš taip pastaruoju metu nuvargus, kad pokalbiai mane erzina, o jūs norite kalbėti. Ir apie ką mudu galėtume kalbėtis?

— Bene svarbu apie ką? Man stinga jūsų balso. Sakau, aš ne kaip atsakingasis budintis. Gal ir ne vieta čia apie tai kalbėti. Bet kurgi? Jūs manęs vengiate. Praėjo vos trys savaitės nuo mūsų kelionės, o man atrodo, kad tai jau amžinybė...

— Jūs kalbat kaip iš blogo romano, daktare Adomėnai. Ir be reikalo minit tą kelionę. Jei jūs mane bent kiek gerbiat, jos niekada, niekada daugiau neminėkit. Aš irgi, tur būt, kalbu, kaip iš blogo romano? Kas jums, liežuvį prarijot? Beje, nejaugi praėjo tik trys savaitės?

— Taip. Nuo grįžimo dienos. Nors aš laiką skaičiuoju nuo kitos dienos.

— Liaukitės! Nesistebėkit, jei aš vėl vengsiu su jumis

kalbėti, daktare, — tarė Viktorija pikta. — O dabar, jei galite, išiekit. Tučiuojau išiekit.

— Išiekinu, o jūs sėskit, vėl išblyškot. Ir aplamai, nusi renkit ir gulkit į lovą. Vis vien budėti jau negalėsit, aš pabudėsiu už jus.

— Jei taip, tai aš norėčiau namo.

— Išgąsdinsit vyrą.

— Man tai mažiausiai rūpi. — Jai vėl pasidarė šleikštu.

— Palikit pagaliau mane vieną, draugas direktoriau. Aš tikrai atsigulsiu ir pamiegosi.

Iš ryto Viktorija pasijuto kiek stipriau, šiaip taip atidirbo savo valandas ir išėjo į namus.

Iki autobuso ji nuėjo gana tvirtu žingsniu, tačiau ten jai pasidarė taip bloga, kad vos pravažiavo vieną sustojimą. Ji skubiai išsoko iš mašinos ir ėjo pėsčia. Iki namų liko didžiulis kelio gabalas. Keletą kartų ji sėdėjo ant suoliukų skveruos. Keletą kartų ją smaugė šleikštulys, pravažiavus pro šalį mašinoms, skleidžiančioms žalsvai aitrų benzino kvapą.

Ir tik artėjant prie Žvėryno, jos smegenyse švystelėjo klaidi mintis. Ji vijo tą mintį salin, tačiau juo labiau ją vijo, juo atkakliau ji grįždavo.

„Negali būti. Nesąmonė. Absurdas. Tai tik keistas sutapimas. Nepraėjo juk nė mėnuo... Ne, ne... Nejaugi aš negaliu atsikratyti įkyrios kvailios minties?“

— Sergi, mamytė? — paklausė Nijolė, žiūrėdama į pažaliavusį Viktorijos veidą. — Tau skauda?

— Ne, dukryt. Mama tik labai pavargus.

— Tuoj ateis tėvelis. Ir tave pagydys. Juk tiesa, mamytė?

— Tiesa, dukrele. Jau papietavai?

— Taip, jau. Teta Sabalienė pašildė pietus. O kodėl tu nevalgai?

— Aš dar nenoriu. Vėliau papietausiu. Dabar leisk man ramiai pailsėti.

— Gerai, mamytė. Galima man išeiti prie namų? Aš šiltai apsirengsiu. Kai grįšiu, paruošiu pamokas.

— Vargšė mergaitė, kaip ji pergyvena, kad namuose kažkas ne taip, kažkas sutrikę... Argi negalime mes bent vaikų labiau grąžinti ankstyvesnę padėtį?

Ji labai troško pravirkti. Paverkus visada lengviau. Tačiau nė viena asara nepasisuko apie blakstienas. Akys buvo

sausa. Burnoje taip pat. Na, ką gi, apsisieis ir be asarų...

Ji gulėjo augštelinink ant sofos. Truputį svaigo galva, užtat šleikštumo beveik nejautė. Viktorija užsimerkė. Kažko kia liepsnelė švyščioja prieš akis. Kokia gi čia liepsnelė? A, tai, tur būt, Piarnu švyturys. Ir jūra ošia, ir pušys siūruoja... Tik trys savaitės, tik trys savaitės! O atrodo, lyg praslinko mėnesiai...

XIV

Tomas grįžo, o Viktorija nieko jam nepapasakojo.

Užtat kitą dieną ji nuėjo pas savo kurso draugę, gydytoją ginekologą.

— Žinai, nieko tikra aš tau negaliu pasakyti. Tačiau, sprendžiant iš savijautos ir iš to, kad... žodžiu, sprendžiant iš visko, tur būt, nėštumo toksikozė*). Ankstyvesnių nėštumų metu taip pat kankinasi?

*) Apsinuodijimo būklė, nėštumo metu susidarant organizme tam tikriems nuodams.

— Ne, absoliučiai ne. Nieko net nejutau.

— Na, čia tai jau įvairiai pasitaiko, kartais taip, kartais kitaip. Padarysi visas analizes, seksim, žiūrėsime. Būtinai pa tikrėn cukrų kraujyje. Kartais cukraus sumažėjimas duoda tokių reiškinių. Nors tam dar ankstoka... Tu tik nesijaudink, nenumirsi. O pasijusti gali dar blogiau.

— Dėkui tau, Rebeka, — tarė gaiziu balsu Viktorija. Ji žiūrėjo į augštą, gražią, juodaplaukę, tamsių akių kolegę ir galvojo: „Su tavim, tur būt, neatsitiktų tokia istorija!“ — Tai tu manai, kad nėštumas?

— Manau. Bet nesu tikra.

— O kada būsi tikra?

— Labai greitai. Dabar taip pat beveik tikra, tik ne garantuoju.

— O kai galėsi garantuoti, ką tada man patars?

— Pakentėt. Labai dažnai po poros savaičių toksikozė praeina. O kartais moteris visą viso nėštumo pravaikšto be sikankindama. Būna, kad ir visą nėštumo metą...

— Nieko iš to neišeis, Rebeka, negaliu aš daugiau gimdyti.

— Nenoriu.

— Nesuprantu tavęs. Tu nenori savo vaiko? — Rebeka

Krėvė Baku mieste

5. Per pamokas, ratelius, literatūrinis disputas, draugaudamas su mokiniais, V. Krėvė-Mickevičius nuolat įsikiškodavo kelio į jaunuolių širdis, stengdavo si suprasti jų charakterį, gabumus, pažiūrą į gyvenimą.

Jis skaudžiai pergyvendavo, kai nerasdavo kontakto su mokiniais. Tai rodo jo laiškas, rašytas 1914-ųjų metų žiemą buvusiam savo mokiniui, ilgainiui tapusiam jo artimu draugu, ar mėnui Tigranui Achumianui: „Aš daug kaltau Jums, aš niekaip negalėjau sukaupyti mintis ir parašyti Jums laišką, nors ne kartą labai norėjau: nebuvo tikamos nuotaikos. Arba buvo tuščia širdyje, kaip vasarą valstiečio klėtyje, arba aš jausdavau tokią nuotaiką, kad geriau ir nerašyti. Palyginti su praėjusiais metais, kažkaip nuobodu ir tuščia.

Praėjusius metus aš įsivaizduoju kažkokius kupinus gyvenimo, veržlius. Ypač liūdina ir nuobodu mokykloje. Pernai aš jutau karštą ryšį su savo mokiniais ir dirbti buvo įdomu. Šiais metais nieko panašaus nėra, ir aš galutinai ėmiau nekęsti savęs ir savo darbo. Sunku dirbti, kai neįjauti malonumo, kai nėra ryšio tarp tavęs ir tų, kuriems dirbi ir stengiesi: o būti tik „valdininku“ — šleikštu, kažkas sleigiančio. Nuo savo kolegų aš galutinai pats to nepasiteidėdamas, dar labiau atitolau — štai matai, brangusis Achumianai, kad pas mane nėra nieko gero, nėra, vadinasi, tuo dalintis mintimis, galima tik „paverkšlenti“, bet tuo neverta nei varginti Jūsų klausos, nei traukdyti Jūsų jaunatviškos guvos nuo taikos. Daryti šiuo metu aš neko nedarau, rašyti nieko nėra sau, žodžiu, gyvenu kaip visi...“

Realinės mokyklos pedagogo būtarpe pažangiam sparnui, be V. Krėvės - Mickevičiaus, priklausė gamtos mokytojas Nikolajus Nikolajevičius Danilo vas, labai išsilavinęs žmogus, geras dėstytojas, skleidęs patinose pažangias, darvinistines idėjas. Pažangus, principingas žmogus buvo ir matematikas mokytojas Leonidas Faustovičius Buinickis.

Didelė ir nuosirdi draugystė siejo V. Krėvė-Mickevičių su „čionykės kalbos“ dėstytoju Talyb-Zade, pažangiu ir talentingu žmogumi, įžymiu azerbaidžaniečių rašytoju. Ypač susibičiuliavo juodu, kai V. Krėvė-Mickevičius sužinojo, kad Abdula Talyb-Zade rašinėja — dirba literatūrinį darbą. Mokiniai azerbaidžaniečiai savo jėga

mis pastatė A. Talyb-Zade eiluotą vienaveiksmę pjesę „Gai vusis pavasaris. Po spektaklio V. Krėvė-Mickevičius autoriui pasakė: „Nors ir nemoku azerbaidžaniečių kalbos, bet jūsų kūrinių, rodos, tikrai supratau. Gera ir reikalinga alegorija“.

Talyb-Zade rašo, kad nuotada V. Krėvė - Mickevičius pradėjęs įsikiškoti progų su juo dažniau susitikti teiraudavęsi apie jo kūrybą, klausinėdavę, ar jis pakankamai apsirūpinęs literatūra, knygomis. Jis net išvertęs į rusų kalbą Talyb-Zade alegorinio pobūdžio baladę „Motina ir sūnus“.

A. Talyb - Zade šiltai prisimena V. Krėvės-Mickevičiaus rūpinimąsi literatūrinio ir bendrojo išsilavinimu. A. Talyb-Zade buvo išėjęs mokslus pas ryšių mokslininkus, neblogai žinojo arabų, persų, turkų literatūrą, bet užtat jam gerokai trūko žinių iš visuotinės, rusų ir Vakarų literatūros ir kritikos. V. Krėvė - Mickevičius duodavo jam suprasti, kad rašytojui būtina pažinti rusų ir Vakarų literatūrą, studijuoti Beinskio, Černiševskio, Dobroliubovo, Gerceno raštus, net pats padėdavęs šias jo išsilavinimo spragas užpildyti.

„Daugeliui metų praslinkus, — rašo Abdula Talyb-Zade, — jau po Didžiosios Spalio revoliucijos, kai sparčiais žingsniais ėmė kurtis ir klestėti Azerbaidžano socialistinė kultūra, kai labai trūko literatūros darbuotojų kadrų, mane užvirto devynios galybės darbų. Šaliau universitete literatūros pasikaitas, rašinėčiau recenzijas ir kritikos straipsnius literatūriniam žurnalams, vadovavau jaunųjų rašytojų atžalynui — štai kada aš ne kartą ir šiltai prisimindavau V. J. Mickevičių, savo draugą ir geradarį, kuris taip nuosirdžiai padėjo man su pažindinti ir suprasti pasaulines ir rusų literatūros lobyną“.

Abdula Talyb-Zade — ne vienintelis azerbaidžaniečių rašytojas, jautęs nuolatinį V. Krėvės - Mickevičiaus rūpinimąsi. Paminėtina graži V. Krėvės - Mickevičiaus draugystė su kitu azerbaidžaniečių rašytoju Tagy Sachbazy (gvy. 1892—1937 m.), žinomu Simurgo slapyvardžiu (Simurgas — pasakiškas paukštis, ant savo sparnų nešiojantis teisybę). Apie tai pasakoja prisiminimuose rašytojo brolio Sachbazovas Abdula Atlas ogdžaniečių rašytoju. Ypač susibičiuliavo juodu, kai V. Krėvė-Mickevičius sužinojo, kad Abdula Talyb-Zade rašinėja — dirba literatūrinį darbą. Mokiniai azerbaidžaniečiai savo jėga

KULTŪRINĖ KRONIKA

Į GASTROLES PO PRANCŪZIJA

yra išsiųsta Lietuvos baleto primadona G. Sabaliauskaitė su partneriu H. Baniu. Jie pusantro mėnesio gastroliaus Paryžiuje ir kituose didžiuosiuose Prancūzijos miestuose ir bandys parodyti lietuvišką baleto.

LIETUVOS STUDENTAI KONCERTUOJA MASKVOJE

Vilniaus universiteto studentų dainų ir šokių ansamblis gegužės 1 proga koncertavo Maskvoje. Studentų ansamblis koncertavo Maskvos, Lomonosovo vardo, universiteto studentams ir drauge su Kauno „Audiinių“ ansambliu — Kremliaus teatre.

LIETUVIŲ TAUTINIAI RŪBAI KUBOJE

Kauno dailiosios tekstilės ateljeje ir „Dailės“ kombinatas Kuboje dabar vykstančių tautinių drabužių parodą atsiuntė lietuvių tautinių rūbų kompleksus, gintarinius karolių, segtukus, apyrankes ir kt.

LEIDŽIAMAS LIETUVOS MIESTŲ LEIDINYS

Lietuvos mylėtojų draugija buvo sumaniusi išleisti Lietuvos miestų knygą, kurią paruošti padėdė žurnalistas Bronius Kvikliui. Kai leidinio ruošėjas įsėdėjo darbą, pasirodė, kad į vieną knygą visos medžiagos sutalpinti neįmanoma. Kai B. Kviklys artėjo prie medžiagos rinkimo galo, paaiškėjo, kad jos susidarė trim dideliu tomu. To kio dydžio veikalą leisti TMD-ja atsisakė. Br. Kvikliui beliko surasti leidėją. Juo jau sutartas J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas, kurio leidykla veikalą apie Lietuvos miestus išleis 3-juose tomuose, didesnio už Enciklopediją formato, labai gausiai iliustruotą. Pirmas tomas jau atiduotas spausdinti. Leidinys bus platinamas prenumeratos būdu.

● Kaderiškių sovchozo meilė ja Jadvyga Visockienė Vilniaus ligoninėje pagimdė tris mergaites.

~~~~~ gyvenimą labai šiltu žodžiu prisimindavęs vyresnį draugą ir mokytoją, skiepijusį meilę literatūrai.

V. Krėvė - Mickevičius pradėjo rasti kelią į literatūrą ir žinomam armėnų dramaturgui bei literatūros kritikui Tigranui Achumianui, su kuriuo bendravo ir baigus jam realinę mokyklą.

* * *

Bus daugiau.

LEIDINYS APIE NAGIŲ - NAGEVIČIŲ

Brig. gen. gyd. Vlado Nagiaus - Nagevičiaus atminimui paminklas—leidinys jau spausdinamas. Jį redagavo Dr. B. Matulionis. Leidinyje daug nepriklausomos Lietuvos istorinės medžiagos, surinktos gen. St. Rastikio, Prof. J. Puzino, Dr. B. Matulionio, Dr. Vl. Ingelevičiaus ir kitų. Leidinys leidžiamas geram popieriui ir bus pristatytas į kietus višelius. Velnio nio našlė leidinį leidžia prenumeratos būdu. Ji rašo:

„Man, to leidinio leidėjai,

būtų didelė garbė įamžinti Tamstos vardą rėmėjų sąrašą. Tuo pagerbtumėm velionį Vl. Nagių - Nagevičių, o man labai palengvintumė leidimo našią. Rėmėjams, aukojusiems 10 dol. ir daugiau, taip pat bus pasiųstas ir šis istorinis leidinys. Savo auką, ne vėliau kaip iki birželio mėn. 1 d., prašau siųsti: Mrs. Veronika Nagius, 37950 Euclid Ave., Willoughby, Ohio, USA.

LIETUVOS TOPOGRAFIJOS ŽEMĖLAPIS

Vl. Vijeikis, kaip leidėjas ir Br. Kviklys, kaip redaktorius išleido topografinį Lietuvos žemėlapi, kurį sudaro 125 atskiri lapai. Žemėlapiu kaina, žiūrint jo dydžio ir išleidimo brangumo, nustatyta 25 doleriai. Žemėlapiu mastelis 1:100,000, atseit ketvirtainio kilometro žemės plotas žemėlapyje sutalpiamas į vieną ketvirtainį centimetrą. Žemėlapyje sužymėtos net pačios smulkiosios vietovės — kaimai, dvarai, dauguma vienkiamų, keliai, keliųkai, upeliai, ežerai, miškeliai, neskaitant jau stambesnių vietovių. Žemėlapis surinktas iš įvairių laidų — Lietuvos, Vokietijos, Lenkijos, roštų ir kt. Leidinys vertingas ir įdomus. Labai gaila, kad jame nėra Mažosios Lietuvos, atseit ne visos Lietuvos šios žemėlapis. Kas norėtų jį įsigyti, gali užsisakyti „Nepriklausomojo Lietuvoje“, 7722 George Street, LaSalle, P. Q., Canada.

TAI JAUNIMO MANIFESTACIJA

visiems materialistams ir abejungiesiems, kad yra įmanoma suorganizuoti konkrečią paramą — ir moralinę ir materialinę — įveikti to siekiama. Antra — Vinco Krėvės literatūrinė premija nebuvo suorganizuota atskiro žmogaus nuopelnui. Ji buvo organizacijos pastanga ir atsikimas. Todėl niekingi ir smulkūs yra visi šmeižimai ir visos intrigos, siekiant degraduoti premijos reikšmę ir vertę. Jie te parodo kiek tokių paskalių autoriams rūpi mūsų kultūra. Megalomanams visuomet tegalioja sava garbė ir jie savanaudiškai rūpinasi jos išlaikymu, pasirodę sunaikinti visa, kas ne jų krautuvėlei padaryta arba pardavinėjama.

J. KĖDAINIO SKULPTŪRA

Lietuvoje pasirodė Juozo Kėdainio kūrinių reprodukcijų apylankas. Jame surinktos geriausios skulptoriaus darbų reprodukcijos.

Įžanginiame leidinio straipsnyje dailės istorikas St. Budrys apžvelgia skulptoriaus gyvenimą ir kūrybos kelią, aptaria aplanką išspausdintus darbus.

HENRIKO NAGIO

Kelios mintys ir pastabos apie Vinco Ramono prozą

VINCO KRĖVĖS VARDŲ PREMIJA

1955 metų pavasarį buvo pirmą kartą įteikta poetui Jonui Aisčiui literatūrinė premija, pavadinta mūsų klasiko Vinco Krėvės vardu. Įteikta čia, Montrealyje, šioje salėje. Tuomet buvo žmonių, abejojusių tokios premijos pasisekimu ir tešėjimu. Tiesą sakant, buvo ir Lietuvių Akademinių sambūrio narių tarpo tokių, kurie būgštavo dėl premijos ateities, ne dėl to, kad ja netikėjo, bet todėl, kad gerai žinojo, kaip sunku bus tokiai ne skaitlingai organizacijai, neturint jokių poskyrių nei funderų, surinkti kas dveji metai reikiamą 500 dol. sumą. Bet, štai, jau ketvirtą kartą susirenkame šios premijos šventėn. Po Jono Meko ir Marius Katiliškio šį vakarą pagerbiame rarytoją Vincą Ramoną. Ir du dalykai norėtųsi įrašyti lietuvių išievių sąmonėse, kad liktų jie, iki galėsime savo pačių žemėje pagerbti lietuvių rašytoją ir jo kūrybą. Pirmą — Vinco Krėvės literatūrinė premija pagerbia ma individualų rašytoją, pagerbia, iš tiesų, mūsų literatūrą. Premija buvo įsteigta padėti išlaikyti gyvą lietuvišką žodį, padėti lietuviui rašytojui, jog jis nėra vienišas ir visų pamirštas kasdienybės ir fabriky rutinoje.

TAI JAUNIMO MANIFESTACIJA

visiems materialistams ir abejungiesiems, kad yra įmanoma suorganizuoti konkrečią paramą — ir moralinę ir materialinę — įveikti to siekiama. Antra — Vinco Krėvės literatūrinė premija nebuvo suorganizuota atskiro žmogaus nuopelnui. Ji buvo organizacijos pastanga ir atsikimas. Todėl niekingi ir smulkūs yra visi šmeižimai ir visos intrigos, siekiant degraduoti premijos reikšmę ir vertę. Jie te parodo kiek tokių paskalių autoriams rūpi mūsų kultūra. Megalomanams visuomet tegalioja sava garbė ir jie savanaudiškai rūpinasi jos išlaikymu, pasirodę sunaikinti visa, kas ne jų krautuvėlei padaryta arba pardavinėjama.

TAI JAUNIMO MANIFESTACIJA

Mums šį vakarą tačiau terūpi lietuvių literatūra ir jos ateitis. Žinome, kad tikrai čia, nors ir varganose išievių sąlygose, gali augti, bręsti ir išsilaikyti tikrai lietuvių lietuvių kūrybos žodis. Ir jei toks žodis išblės, tai tikrai dėl to negalėsime kaltinti lietuvių rašytojų, jis tebekuria. Ir tebeįsėdimo savo

skaitytųjų. Šimtai knygų padėta ant lentynų stalų ir laukia jų.

IR KNYGA TIK TADA GYVA, KAI JĄ PAIMA Į RANKAS SKAITYTOJAS.

Tada susitinka rašytojas ir skaitytojas ir įvyksta viena nuostabiausių komunikacijų žmonių istorijoje, nes knyga gali būti ir mokytojas, ir brolis, ir draugas.

Šį vakarą mes susitinkame ir knygą, ir rašytoją. Ir tai yra tikra šventė. Ji duos jėgų ir kūrėjui ir skaitytojui, ji pakels lietuvišką knygą. Tai svygaus krauturijoje, nes knyga gali būti ir landelė nemeluoto entuziazmo, žmoniškos šilumos ir laimės.

VINCAS RAMONAS,

šio vakaro laureatas, yra tokio mąsto rašytojas, kad jo atskirai pristatyti žmonėms, skaitantiems mūsų prozą, nereikia. 1934 metais išleistojo jo novelių knygą „Dailininkas Rauba“ pristatė tada Ramoną, kaip įdomų ir gyvą stilistą, gebantį taupiomis priemonėmis atvaizduoti įvykius ir žmones, iškelti problematiką, užkrinti plėtoti intrigą.

Pirmojoje knygoje autorius svarstė sumiescionėjusio ir su materialėjusio žmogaus problemas. Kartą palietęs materializmo ir dvasinio žmogaus integravimo dialektiką savo personažų sielose, Ramonas ir vėlesniuose savo kūriniuose šį klausimą rūpestingai ir sistematingai analizuoja. Romane „Dulkės raudona saulėdydyje“ (spausdintam, pirmą, Lietuvoje „Atėties“ dienraščio atkarpose, vėliau išleistam Čikagoje, atskira knyga) jo vaizduojami žmonės taip pat gyvena sunkią materializmo ir įgimto žmogiškumo įtampą artėjančių ir jų žemę naikinančių nelaimių valandomis. Dar rašyčiau ir kategoriškiau materialistinio komunizmo ir krikščionybės susikirtimą sovietinės okupacijos metu svarstytų jo

ROMANAS „KRYŽIAI“

(1944). Tai neabejotinai Ramono stipriausia knyga ir vienas iškilusių romanų mūsų prozoje. Stipri ir klasiška šio kūrinio kompozicija bei siužetinė apimtis leidžia jį pavadinti, tradiciškai suprastu, romano vardu. Tokių mūsų literatūroje galėtų būti priskaityti nedug. Ir kita prasme „Kryžiai“ nusipelnė didelio dėmesio. Šioje knygoje Nukelta į 5-tą psl.

užakcentavo žodį „savo“. — A, žinau, žinau. Tomas nebenaugiau vaikų?

— Taip, Rebeka. Tomas nenori, nors jo ir neklusniau. Vaikas svetimas.

Didelės Rebekos akys tapo dar didesnės.

— Niekad nemaniau, kad kaip tik tu, Viktorija. — Ji nebaigė.

— Tu man, Rebeka, padėsi?

— Nežinau, ko tu pageidauji. Aš tau padėsiu perkęsti nešumą, padėsiu gimdyti... Bet jei galvoji apie nešumo nutraukimą...

— Apie tai būtent ir galvoju.

— Čia tai jau ne. Ne, ne, Viktorija! Vis vien tai tavo vaikas. Nepyk, bet nešumo tau nenutrauksiu. Nebent paaiškėtų, kad gimdymas gali grėsti tavo gyvybei.

Viktorija paliko Rebeką įtūžusią ir susigrauzusią. Iš pykčio ji net neįėjė šleikštumo.

Tas įtūžimas lydėjo ją visą dieną, nesiskyrė nuo jos nė akimirkai.

„Na, jei ji nenori, lai sau nenori. Ne viena Rebeka gyveno Vilniuje. Ir turiu dar pakankamai laiko.“

Ir vis dėlto Rebekos žodžiai giliai įsmigo į Viktorijos širdį. Tos didelės juodos akys, gal kiek per daug egzaltuotos, gal kiek per daug teatrališkos, žiūrėjo į Viktoriją nuosirdžiai ir draugiškai.

Viktorija pagalvojo apie Nijolę, apie Geduką... Jos vaikai! O jei Viktorija savo laiku būtų sugalvojusi nutraukti nešumą? Juk nelengva buvo tada Barvainiams atsistoti ant kojų! Pokario metai, mokslas, nelengvos būtinės sąlygos...

„Tu nenori savo vaiko?“ — klausė andai Rebeką. Taip, savo vaiko! Tegu jis ne Barvainio, bet jis — jos!

Ak, visa tai tik fantazija... Bet dar yra laiko. Laiko dar pakankamai...

Sekantios kelios dienos Viktorijai slinko tarytum per miglas. Ji ruošė imai pusryčius, vedė sūnų į darželį, gydė ligonius, vėl grįždavo namo, vėl ruosdavo pietus ar vakarienę, — ir visa tai darė kaip sapne. Šleikštulya dabar liovėsi ją kankinęs; net autobusų Viktorija prisiversdavo pavažiuoti. Toji sapno būklė nebuvo Viktorijai nemaloni; visi pojūčiai pasidarė atbuke, mintys tingios, judesiai automatiški. Užtat nak

tį sapnai būdavo ryškesni; beveik realūs. Tarpais riba tarp sapnų ir realybės taip nusitvindavo, kad Viktorijai tekdavo šmaikniai įtempti atmintį, norint išskirti, kur tikrovė, o kur vien vaizduotės padaras.

Ir vieną naktį, pajutusi šalia savęs Tomą, ji ilgesni laiką negalėjo susigaudyti, kodėl gi taip yra. Jos mieguista sąmonė vis dėlto jai pranešė, kad Tomas miega jau atskirai, kad jie du beveik nesikalba. Kodėl gi jis vėl čia, šalia jos?

— Kas atsitiko, Tomai?

— Nieko. Tu juk mano žmona. Viktorija, ar ne laikas mums susitaikyti? — Nelaukdamas jos atsakymo, jis ją apkabino. — Viktorija...

— Palik mane ramybėje, Tomai. Aš pavargusi. Leisk man ramiai miegoti. — Ji išsilaisvino iš jo glėbio. — Tu juk ir pats atskyrėi nuo manęs, Tomai.

— Argi tu nesupranti? Aš visą laiką kankinuosi. Iš pavydo. Pagrįstas ar nepagrįstas, tačiau pavydas. Jis mane graužia dieną naktį.

— Ir kodėl tu atsidūrei čia, šalia manęs?

— Taip. Užtenka vieno tavo žodžio, kad tu mane myli, kad man ištikima.

— Mes seniai nemylim vienas antro, Tomai.

— Netiesa. Aš tave myliu. Mylėjau ir myliu. Ir tu man taip pat...

Viktorija nusijuokė; nakties tyloje jos juokas nuskambėjo labai įžeidžiančiai.

— Kaip žinai, Viktorija, kad tik nepasigailėtum... Man rodosi, kad vėl turėtumė pradėti normalų gyvenimą.

— Aš ir gyvenu normaliai. Tik ne su tavim. — Viktorijai net patiko jos ūmai sugalvotas melas.

Barvainis įsiuto.

— Tu kalbi kaip paleistuvė! — beveik riketėjo jis kimu balsu. — Viktorija, tu dar pasigailėsi. Kai tu norėsi su manim taikytis, bus jau per vėlu.

Rytą jie žiūrėjo vienas į antrą su neslepiaimu pykčiu. Viktorijai buvo gaila Nijolės, bet Tomui ji jautė tiesiog fizišką pasišlykštelėjimą, kad net nesistengė slėpti nuo vaikų savo jausmų.

Ligoninėje ji susitiko su Adomėnu. Jis priėjo prie jos palatoje, jai baigus tirti ligonį, ir paklausė:

— Kaip savijauta, Viktorija?

— Puiki.

— Aš taip buvau susirūpinęs. Iš dalies net buvau nudžiugęs. Pakalvoju... —

— Pagalvojote?

— Kad jūs nėščia. — Jis kalbėjo beveik pašnibždom. — Maniau, kad gal tada... gal jūs...

— Išsiskirsiu su vyru ir apsigyvensiu pas jus?

— Ne taip formuluojuat. Išsiskirsit ir išteksit už manęs.

— Bet juk tamsta, kiek girdėjau, pats dar neišsiskyręs, daktare!

— Tai paprastas formalumas. Su savo žmona seniai ne gyvenu.

— O su manim gyventumėte iki grabo lentos? — Viktorija Adomėnui pajuto beveik tokią pat fizišką neapykantą, kaip Barvainiui. — O gal pagyventumėt mėnesį ar metelius ir taip pat paleistumėt mane į laisvę?

— Aš matau, jūs manęs nenekentat, Viktorija.

— Taip. Jūsų, Barvainio, visų vyrų. Visi jūs man šlytūs. Ko taip dairoitės, bijote, kad kas gali išgrasti?

— Tai šiuo metu man rūpi mažiausiai. O dėl mano žmonos, tai ne aš ją, o ji mane pametė. Viktorija, sunku jus ir be pažinti. Viktorija! Kas gi atsitiko?

— Atsitiko tai, mano žavusis bičiuli, kad visi man šien dien prisipažįsta meilėje. — Ji ironiškai nusijuokė. — Net mano vyras.

— Tai jūs... — Adomėnas norėjo kažką pasakyti ir staiga užsikirtė, atrodė, jog žodis įstrigo tarp dantų ir niekaip negali pasprukti.

— O kodėl gi ne, daktare Adomėnai? Vyras lieka vyras. Ir jeigu net jūsų svajonė susilauktų sūnaus taptų realy, kur būtų toji garantija, kad jis jūsų vaikas?

— Viktorija, — ramiai pasakė Adomėnas, tačiau jo balsas kiek virpėjo, — kas bebūtų jūsų vaiko tėvas, tą vaiką mylėčiau kaip savo. Kas iš tiesų myli moterį, kas nežiūri į ją kaip į... Na, nerandu tinkamo sakinio. Bet manau, kad mane su prantate.

Jo žodžiai praskambėjo taip nuosirdžiai, kad Viktorija nutilo ir nieko daugiau nepasakė. Visa jos ironija, visas įniršis išgaravo kap eteris.

Bus daugiau.

MONTREAL

BANKO „LITAS“ VALDYBA NUTARĖ

palengvinti mažų paskolų išdavimą. Nuo šio laiko paskoloms iki \$250 žirantai nebus būtini, jeigu narys yra kreditingas. Ma noma, kad tatau pagyvis „Li to“ apyvartą ir palengvins pasi naudojimą „Lito“ kreditais įvai riems smulkesniems narių reika lams. Kitose kredito unijose pa skolos iki tokios sumos sudaro labai žymias sumas. Nereikia už mišti, kad paskolos „Lito“ yra atviros ir todėl skolintojas vie ną mėnesį paskolą paėmęs, jei nori, kitą mėnesį jau gali grą žinti.

Be to, nutarta neatidaryti banko šeštadieniais, kad „Li to“ tarnautojams nors viena sa vaiťgalio diena būtų laisva.

Tikslu palengvinti banko ve dėjo D. Jurkaus darbą, jo pa siūlymu, nutarta visus paskolų tvarkymo reikalus perduoti ve dėjo padėjėju Pr. Rudinskui. Todėl nuo šio laiko paskolų rei kalais nariai prašomi kreiptis į Pr. Rudinską, tel. HL 1-2957.

„Lito“ vajeas komisija, ku rią sudaro ved. pad. Pr. Rudins kas, Valdybos narys veiklos

vystymui J. Kardelis ir Šv. Ka zimiero parapijos inkasentas J. Valiulis, nutarė paruošti infor macinį leidinį „Lito“ reikalų, susirinkti galimai daugiau lietu vių adresų Montrealyje iš visų prieinamų kartotekų ir jį išsiun tinėti, kviečiant stoti nariais.

Pr. R.

PROF. STP. KAIRIUI, PLIAS Montrealio skyrius surinko aukų.

Ligsiol aukavo šie asmenys: 15 dol.: V. Giriūnas, po 10 dol.: J. Bulota, P. Mažeika, A. Pusarauškas, I. Mališka, E. Dai nius; po 5 dol.: K. Balčiūnas, P. Narbutas, J. Anioliauskas, P. Kubilius, V. Stankevičius, J. Dabkus, A. Daugelavičius, P. Povilaitis, S. Naginionis, J. Kibirkštis, A. Kličius; po 4 do lerus: S. Jaugelis; po 3 dol.: K. Vilčinskis, V. Sabalyš, R. Lapinas; po 2 dol.: Č. Januške vičius; po 1 dol.: Zabičiauskas, Viso 136 dol.

Tautiečiai maloniai prašomi daugiau aukoti.

Montrealio PLIAS.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Rapolas Skipitis. NEPRI KLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT. Atsiminimai. Ter ros leidinys, 3333 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., USA. 440 pusl., kietais viršeliais. Kai na nepažymėta. Leidinys gra žus ir išpūdingai atrodo.

Nepriklausomą Lietuvą sta tant, atsiminimai apima 1918—1926 metų laikotarpį, kurį au torius būdina: „pats heroiskiau sias ir pats įdomiausias naujų laikų mūsų tautos istorijoje“. Po to seks kitų laikotarpių ir kitų įvykių aprašymai.

Rapolui Skipičiui, kaip ga biam, daugiapusiškam, veik liam visuomenininkui ir kūry bingam asmeniui teko dirbti la bai įvairiose srityse ir labai skir tingų darbų, bet visada gyvai susietų su lietuvių, Lietuva ir savąja kultūra bei menu, — to dėl jo atsiminimai gausūs fak tais ir konkretumu. Kadangi R. Skipitis geras pasakotojas, tai jo atsiminimai yra ne tik tai ver tingi istoriniu požiūriu, bet yra ir labai įdomūs kiekvienam lie tuviui, kuris domisi savo tau tos gyvenimu ir savąja kultūra. Leidinys vertas kiekvienam pa siskaityti. Reikia spėti, kad jis greit bus išpirktas.

1941—1961. 20 METŲ LIE TUVOS ATSIMINIMAMS. Tai Jokūbo Stuko radio valan dės, vedamo sNew Yorke, au kaktuvėms paminėti leidinys, kuriame rašo A. Kačanauskas, E. Čekienė, A. Stevens, Nora Gugienė, V. Žukauskas, A. Pet rutis — visi radio valandėlės tal kininkai. Įdomus leidinio virše lis pieštas dail. Telesoro Va liaus.

Antanas Rūkas. VIENO KIEMO GYVENTOJAI. Tri jų veiksmų komedija. Išleido JAV LB Chicagos apygarda ir Clevelando LB I apylinkės vai dilos teatras. Nei kaina, nei ga vimo adresas nepažymėtas.

„LIETUVIŲ LITERATŲ ROS ISTORIJOS“, redaguojamas Mokslių akademi jos Literatūros instituto, išlei džiamas trečias tomas, kuris bū siąs išleistas trim knygom.

Taiptgi yra išleidžiami 5 to mai lietuvių tautosakos ir Lietu vių tautosakos kursas. Maskva išleidžia TSRS tau ty „tarybinės literatūros istori ją“.

„AMERICA“ APIE „PENKIS STULPUS“.

A. Landsbergio drama „Fi ve Posts in the Market Place“ New Yorke užsidarė. „Ameri ca“, viename vyraujančių JAV katalikų intelektualų laikraščių, skaitome: „Nors A. Lands bergis yra naujas dramaturgas, ta prasme, kad „Penki stulpai“ yra jo pirmoji profesionaliai pa statyta drama, jis turi matyti bryandų intelektą ir pažymėtiną sugebėjimą sutverti charakterį. Abejotina, tačiau, ar Gate teat ras jau yra subūręs pakankamai subrendusią publiką, kurią ga lėtų patraukti intelektualinė drama, nepasirašyta Ibseno ar Strindbergo... Tikėkimės, kad Jūs recenzentas čia klysta. Bet jei jo abejonė turi pagrindo, Gate teatro vadovai nusipelnė pripažinimo už jų drąsą, pasta tati nežinomą dramaturgą ir tuomi suteikiant pradžią jo

V. KRĖVĖS PREMIJA...

Atkelta iš 4-to pusl.

goje iškyla visos stipriosios Vin co Ramono prozos savybės. mažazodis stilius gerai charakte rizuoja Suvalkijos ūkininkų dia logus ir jų buitį, racionaliai ir griežta kompozicija tinkamai iš ryškina keliamas problemas ir personažų santykius, kūrybine disciplina organiškai plėtoja intrygą ir akcentuoja įtampos taškus. Tiesa, „Kryžiai“ sukėlė be galo ilgą ir net isterišką ois kusijas mūsų stovyklinėje spau doje, deja, ne dėl šio kūrinio literatūrinės vertės ir kriterijų. Buvo ginčijamasi apie liberaliz mą, komunizmą, krikščionybę ir įvairius politinius aspektus, pa mirštant, kad literatūrinį kūrinių tegalima vertinti vienu vieninte liu, būtent, literatūriniu mastu. Svarstant „Kryžius“, tegalima buvo kelti klausimą, kiek šis ro mano tezinis pobūdis pakenkė jo literatūrinei vertei. Atsaky mo, jieš kantis būtų radęs, kad to romano literatūrinė vertė, be

daug žadančiai karjerai. Jei ka sos pajamos nesuteiks jį m at lyginimo, jie, galbūt, susilauks atpildo iš istorijos“.

DAIL. M. ŠALKAUSKAS AUSTRALIJOJE

Kūrybiškai ekspansyvus nuo Tokio iki Sao Paulo salonų, ne išskiriant nė svarbiausių Austr alijos muziejų, Henrikas Melbur nu pateikė pirmąją savo darbų individualią parodą. Tapytojų jūroje iš tiesų yra nepaprastai reta pamatyti tokio pobūdžio, — atseit, grafiko — tikrai išpu dingą ir gerai išbalansuotą pa rodą. Dailininkas tatau pajuto ne tik iš kritikų pusės, bet ir pa čių muzėjaus šeimininkų tarpo kurie šiltai jį sutiko.

Muzėjaus patalpos, nors ir ankštokos, vis dėlto sutalpinu ne tik save, bet ir 33 darbus, įvairuojančius priemonę ir tech nika (linoleumas, monotipas, gūašas ir akvarėlė).

UKRAINIEČIŲ KULTŪROS DIENOS LIETUVOJE

Savaitę laiko, gegužės 6—12 dienomis, Lietuvoje — Vilniu je, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuo se, Anykščiuose iankėsi ukrai niečių dainos ir šokių ansamblis ir visur koncertavo. Ukrainie čius lietuviai priėmė labai šil tai ir, kaip atrodo, nuoširdžiai. Net ir Talvyčio eilėraštis ukrainiečių garbei be okupantinio padlaižia vimo ir gana nuoširdus. Juk iš tikrųjų — ir lietuviai ir ukrainie čiai yra lygiu būdu pavergti tos pačios maskvinės diktatūros klikos.

● Dail. V. Stančikaitė - Abrai tienė, gyvenanti Clevelande, ruošia savo kūrinių parodą.

Henrikas Nagys.

Gera naujiena!

Kaufman's Woollens & Textiles

Wholesale and Retail

3997 ST. LAWRENCE BVD.

TEL. Victor 2-5319

ATIDARĖ AGENTŪRĄ

SIUNTINIAMS LIETUVON

Iš čia pasiūsite isuntinius savo artimiesiems

garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

Importuojame iš Anglijos

didžiausį pasirinkimą geriausių anglų vilnonių medžiagų vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą vilnonių, kašmiro ir šilk. skarelių.

Įnily, paklodžių ir užvalkalų nuedžiagos.

Didelis pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikiškų apatinių ir viršutinių baltinių, megztukų ir kitų medžiagų.

Ateikite ir įsitikinkite, kad čia perkant sutaupysite.

Priimame užsakymus

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas.

SMOGUS VISOS ŽEMĖS DAR NEPAŽISTA.

Ką žmogus padarytų, jei būtų protingas?

Žemėje dar yra vietų, žmo gaus koją netryptų. Venezuelos miškuose yra augštesnis negu Niagara krioklys, kurį, kolkas, temato tik keleiviai iš lėktuvų. Ties Australija gulinčioje Nau jos Gvinejos saloje, nužvelgia ma, gyvena tauta apie 100,000 didumo, kurios dar nelankė joks kalbininkas ar etnologas. Štai, okeanų udgnai. Sausžemis tesudaro 30% žemės pavir siaus, po okeanais guli 70%. Kokių mums dar nežinomų kal nynų, slėnių, lygumų ten yra? Kiek gamtos žaliavų, kasyklų, aliejaus šaltinių rastumėm?

Savo technika žmogus dar prakerta iki 21,000 pėdų gilyn. Tai tik obuolio žievė. Todėl dar ir šandien tiksliai nežino me, ar žemės vidurys įkaitęs kaip saulė, ar tik „tvyla“ 1000 —2000 laipsnių karšciu, ar vi sai šaltas. Kai prasiskvebsime iki 100,000 ar 200,000 pėdų gi lyn, gal geriau žinosime. Iš ug makalnių ir šiltų šaltinių trykš ta silimos energija, kuri dai ne pazabota.

Ko žmogus negaiėtų padary ti, jei pasaulyje būtų politinė vienybė ri mokslo vyrams būtų leista bendrai sapnuoti ir sap nus gyveniman žmonijos labui kūnyti? Jei žmogus pranok tų okeanų šilto vandens sroves kraipyti, tai padarytų Sibiją šil tu ir malonių kraštu, o Sacha ros smiltynus derlingais ir drėg nais laukais?

V.S.

DISERTACIJA APIE

VINCĄ KUDIRKĄ

Vilniaus universiteto filologi jos kandidatas Kazys Lebonka paruošė ir apgynė Istorijos - fi lologijos fakulteto mokslineje taryboje savo disertaciją apie Vincą Kudirką, jo gyvenimą ir literatūrinį darbą itulu: „Vin co Kudirkos ideologiniai ir kū

rybiniai bruožai“. Mokslinės ta rybos sudėtyje buvo profesoriai V. Mykolaitis - Putinas, J. Bal čionis, M. Račkauskas, J. Žia gžda ir keletas jaunosios kartos mokslininkų. E.

● Vilniuje įvyko tris dienas trukęs teatrologų suvažiavimas, kuriame daug vietos užėmė Maskvos teatrologų ir vietinių par tiečių „pamokymai“, koks tu ris būti nūdienis Lietuvos teat ras. E.

● Laikraštinkas Vytautas Al seika susitarė su VLIKO preži diumu ir netrukus išvyks į Vo kietiją dirbti VLIKO Informaci jos Tarnyboje.

● Kaune atidaryta Kauno dai lininkų akvarėlės paroda, ku rioje dalyvauja J. Aleknavičius, S. Juknienė, C. Kontrimas, P. Stauskas ir kt.

● R. Viesulas pardavė Fleish ers Memorial Fondui vieną di desnį savo grafikos kūrinių „Šauksmas“, kuris teko Pen nsylvanijos Meno Muzėjaus grafikos kolekcijai.

● V. K. Jonynas, Fordhamo universiteto meno skyriaus ve dėjas, Auduvon Artists dailininkų dr-jos pakviestas demons truoti savo medžio raižinių tech niką.

● Anglijoje mokosi 12,350 stu dentų iš Afrikos. Iš Ghanos 1840, Kenijos 1030, Ugandos 910 ir kt.

● Mokslių akademijos Geologi jos ir geografijos bei biologijos institutų bendradarbiai kas va sarą atvykdavo tyrmeti Klaipė dos pajūrio, Kuršių kopų ir Kuršių marių florą ir fauną. Nuo dabar tyrinės ir žiemos me tu. Tam tikslui Juodkrantiėje or ganizuojamas specialus Biologi jos instituto punktas.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsm.

Izd. E. Griganičiūtė. Telef. RA 7-4097.

Reikalų Vedėjas D. N. Baltrukonis, CR 6-5075.

BELLAZZI - LAMY, INC

DO 6-6941

76/E George St.,

Ville Lasale.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Duryš, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios duryš, langai, virtuvėms kabitai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 22 metų praktika

Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle,

Montreal, P. Q.,

Tel.: DO 6-3884.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

.. VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que.

Tel. RAYmond 7-3120.

SIUNTINIAI

LIETUVON IR Į KITUS SOVIETŲ KRASTUS

per ANGLIJĄ ir ŠVEDIJĄ.

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis

per Janiną ADOMONIENĘ.

Siunčiame įvairiausius vaistus, gydymo reikmenis, medžiagas, drabužius, odas, avalynę, siuvimo mašinas, akordeonus, dviračius, maistą ir tt.

Užsakymai iš kitur primami paštu.

Siuntiniai pilnai apdrausti.

Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent,

Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117—6th Avenue,

LACHINE.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGSTOS KOKYBĖS

RANKŲ DARBAS

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

HAMILTON

APYLINKĖS VALDYBOS ŽINIOS

Motinos Diena

buvo paminėta gegužės 14 d. pamaldomis VAV parap. bažnyčioje ir bendra akademija L. Namų Delta kino salėje. Gaila, kad gražus oras paviliojo hamiltoniečius į gamtą, o ne į garbingą motinų pagerbimą, nes minėjime dalyvavo ne daugiau 100 asmenų. Aukų prie įėjimo surinkta 55.75 dol., o Sibiro lietuvių motinai siuntinio sudarymui, organizacijos ir pavieniai asmenys prisidėję po 15 dol. HL Katalikių Moterų dr. jos sk. ir Lietuvių Namų v. ba, po 10 dol. HLDMT Aukuras, parapijos choras, bankelis Tal ka, ateitininkų k. pa, VAV parapijos k. tas, Š. fondas, HLSK Kovas, Kronas-Valevičius įstai ga, Concession auto remonto dirbtuvė (sav. L. Bolskis ir F. Armonas); po 5 dol. socialde mokratų kp., Shur-Heat b. vė, Vl. Kybartas, L. Pulinauskas. Visiems aukotojams nuoširdi v. bos padėka.

● Prof. Stp. Kairiui - Kamins kui Š. Fondo rinkliava davė 84 dol. 25 ct. Kiek anksčiau, vie tos socialdemokratai tam pa čia mreikalui surinko 140 dol. Pridėjus A. Tėvelio 50 dol. au kų — iš viso Hamiltonas 16 Va sario akto signatarą jo neįamė je parėmė 274.25 dol. suma.

● Sveikiname Š. Fondo pir m. Jeronimą Pleinį ir žmoną Ro mualdą, sulaukusius pirmgimės dukrelės Teresės - Aušrelės.

Ap. inform.

SUTVIRTINIMO SAKRAMENTAS

buvo suteiktas gegužės 13 d. Jį priėmė 60 vaikų, tačiau gaila, kad jau kelintą kartą iš eilės, jis yra suteikiamas ne lietuvių vyskupo. Svetimtautis vysku pas, katechizmą egzaminuoja anglų kalba. Vaikai, lankantieji viešąsias mokyklas, paruosiami yra namuose savo motinų lie tuviškai (ir garbė toms moti nom!) tad jiems sunku yra at sakyti į vyskupo klausimus ang liskai. Be to toks įvykis vaiko gyvenime palieka visam žmo gaus amžiumi, sutvirtindamas kar tu ir lietuvišką sąmonę, jeigu jis yra atliekamas lietuvių vysku po. Jeigu Montrealio ir Toron to parapijos gali pasikviesti iš Čikagos J. E. vysk. V. Brzgi, lygiai tą patį gali padaryti ir Hamiltono lietuvių katalikų pa rapiją.

MARIJOS DIENA

kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet bus švenčiama pasku i nį gegužės mėn. sekmadienį, kuris išpuola 28 d. Visos škil mės bus miesto sporto stadione.

ŠIRDIES SMOGIU

mirė a. a. Antanas Šestokas, ei damas 43-čius metus. Velionis

A. LIODŽIUS, B. L.,

Viešasis Notaras (Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio biznio pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas ir visi kiti notariniai reikalai. Teisiniai patarimai. Morgičiai.

Istaiga: JA 7-5575;

Namų: FU 3-8928.

20 King Street East,

Hamilton.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol.,

morgičių paskolos iki 50% turto vertės.

Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.

Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.

Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.

20 King St. E. Room 13.

Tel. JA 7-5575

SUDBURY, Ont.

GRAŽIAI PAMINĖTA MOTINOS DIENA IR BAIGTI MOKSLO METAI

Gegužės 13 d., lenkų bažny čios salėje B-nės valdyba suren gė iškilmingą motinos dienos minėjimą ir „Tumo Vaižganto“ šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaigtuves.

Minėjimą atidarė B. V. pir mininkas A. Raškevičius. Trum pa, bet turininga poetiškomis ir filosofinėmis mintimis paskaita Aug. Jasiūnas klausytojus per kėlė į motinos pasaulį, pareišk damas jai užtarnautą garbę. Me ninėjs programoje — tautiniai šokiai, dainos.

Lenciūgėlį šoko J. Glizicai tė, E. Glizickas, L. Perminaitė ir D. Kusinskis. Noriu miego šoko G. Remeikis, R. Račins kas, V. Skvireckaitė ir B. Gatau tytė. Tautines dainas, su D. Re meikytės puikia tautiniais moty vais deklamacija, padainavo augščiaur ivardintos mergaitės.

Staigmeną sukėlė jaunimo or kestras, suorganizuotas R. Ra činsko, sąstata: R. Račinskas, K. Jakubonis, muzikos konkur suose daug premijų ir pirmą vie tą laimėjęs Alg. Kusinskis, Bill ir Gr. Kasperiušaitė.

Solo padainavo Gr. Kasp e riūnaitė ir Aleksas Kusinskis.

Gr. Kasperiušaitė turi puikią balsinę medžiagą ir klausų, ten ka tik linkėti nesustoti pusiau le lyje, bet toliau lavintis ir paek ti į Kanados dainos menininkų eiles.

Antra, nors amžiumi maž, bet balsu ir meniškais gabumais didelė — D. Remeikytė daly viams paliko puikų prisiminimą.

Visą meninę programą pa ruošė p. Remeikienė, talkinin kaujant A. Gataučiu.

Teisingą ir jautrų žodį šešta dieninės mokyklos reikalui tarė dipl. miškininkas V. Šadreika ir įteikė mokiniams mokslo pažy mėjimus.

Pirmaisiais baigė — I skyių — R. Zlatkutė, II sk. V. Kru čas, III sk. V. Griškonytė ir IV sk. D. Remeikytė.

B. v. pirmininkas A. Raškevi čius padėkojo b-nės vardu už pasivertimą ir darbą šeštadieni nėje mokykloje mokytojams: ved. V. Šadreikai, A. Baltutie nei, kun. A. Sabui ir p. Reinei kienei.

Tėvų komiteto vardu dėkojo p. Lukšys ir įteikė kuklas dova nas. Meno vadovei p. Remei kienei įteikta puikių gėlių.

Vėliau šokiai, bufetas ir lote rija. Tai tur būt pirmas vaka ras, kur mūsų jaunimas taip puikiai pasirodė savo talentais pagerbdami motinas, senimas gerai pasilinksmino, džiaugda niasis gera lietuviška nuotaika.

● J. Vaičieliūnas, trijų knygų autorius, lietuviškos spaudos bendradarbis grįžo iš įdomios kelionės po Europos valstybes. Savo įspūdžius žada aprašyti lietuvių spaudoje.

● Birželio pradžioje įvyksta Mi ne Mill Sudburio skryiaus dar binių unijos naujos valdybės rinkimai. Kandidatai — dabar unės valdybos nariai su D. Gil lis prišakyje ir iš „paraudonavu sios“ Solskio - Thilbault opozi cinės grupės asmenys.

Lietuviai turėtume savo pa reigą atlikti ir būtinai balsuoti.

J. Krucas.

Port Arthur ir Fort William, Ont.

MŪSŲ LIETUVIŠKASIS GYVENIMAS

Balandžio mėn. 29 Port Art hur ir Fort William apylinkės lietuvių ruoštoji motinos diena praėjo gražioje nuotaikoje. At silankė daug žmonių, kurie gra žioje nuotaikoje prisiminė savo motinas Lietuvoje ir čia esan čias. Tokiam skaitlingam polū viui daug dirbo ir rūpinosi, pp.: J. Danėnas, Lazdinis, Poškus, Cibulis, Kriščiūnas, Jokūbaus kas, ponios: Simonaitienė, Kri kščiūnienė, Kajutienė, vaišino. kytį ir įsigyti specialybę.

Tautos Fondui surinkta \$94. 50. Aukas rinko P. J. Erslovas, surinkęs \$47.50, A. Braumanas — \$35 ir P. Bruzėnė — \$12. Visiems aukotojams ir rinkė

jams lietuviškas ačiū.

P. Juozas Paragauskas pado vanojo 100 knygų mūsų knygy nui, kuriam apylinkės vardu reikiama padėk. Taip pat dide lis dėkui Leonui Bružui už parū pinimą knygoms sutvarkyti me džiagos ir P. Poškui už jų su tvarkymą.

P. Simonaičiams reikiama už uojautą dėl jų skaudžios vaiku čio nelaimės, kuriam per auto katastrofą nulažtos abi kojos.

Džiugi žinia aplankė P. Jo kubauskų šeimą, sulaukus duk reles. Kartu su laimingais tie vais džiaugiasi visi apylinkės lie tuviai.

Port Arthur ir Fort William Unemployment Insurance Comm. ruošia nedarbingiems darbininkams įvairius specialy bės kursus. Patartina juos lan kytį ir įsigyti specialybę.

G. Mitalaitė.

WINDSOR, Ont.

KARTONŲ BALIUS.

K. L. B. Windsor Apylin kės Valdyba birželio 3 d. ren gia linksma pavasario Kartonų balių. Balius įvyks toje pačioje gražioje salėje, kur buvo kaukių balius, t. y. St. Mary's Hanga rian Greek Catholic bažnyčios salėje, 631 Giles Blvd. East. (kampas Lillian).

Baliaus metu gros geras or kestras ir veiks turtingas bufe tas su įvairiais gėrimais ir užkan džiais. Moterims su geriausio mis kartono suknelėmis bus ski namos premijos.

Salė labai lengvai pasiekia ma važiuojant nuo tilto Wyan dotte gatvė iki Oullette Ave ir tada pasukti dešinėn. Pasukus važiuoti iki Giles Blvd. (čia sto vi paminklas) ir sukti kairėn. Pavažiavus šešis blokus, yra sa lė. Per tunelį važiuojant taip pat įvažiuoti į Oullette Ave ir važiuoti kaip anksčiau nurody ta.

Maloniai kviečiame visus windsoriečius ir kaimynus det roitiečius į šį linksma balių atsi lankytį.

Baliaus pradžia 6 val. Salė atidaryta nuo 12 val.

MOTINOS DIENOS

MINĖJIMAS

Apylinkės v. ba gegužės 14

d. buvo surengusi Motinos Die kės Valdyba birželio 3 d. ren gios minėjimą. Tai dienai pritai kyta paskaitą skaitė K. Kodatie nė iš Detroito. Po paskaitos bu vo meninė programa, kurią iš pildė Windsorio lietuvių choras, vadovaujamas J. Sodačio ir lie tuvių jaunimas. Choras labai gražiai padainavo keletą dainų, o mūsų jaunimas irgi gražiai pa sirodė dainomis, muzika ir de klamacijomis. Aldona ir Edis Tautkevičiai padainavo duetą. Vaidutis Barisas pagrojo akor deonu, Nijolė Giedriūnaitė ir Stasys Pakauskas padeklamavo eilėraščių.

Gerbiamai paskaitininkei p. Kodatienei už labai įdomią pa skaitą Apyl. valdyba nuošir džiai dėkoja. Taip pat dėkoja me choro vadovui, visiems cho ristams ir mūsų jaunimui už gra žiai atliktą meninę programą.

Apyl. Valdyba.

J. Amerikos Valstybės.

Atkelta iš 2-ro psl.

mokratai, Illinois valstybėje gu bernatoriaus postą taipgi pa ėmė demokratas, laimėjo demo kratai ir daugiau svarbių postų Illinoisuje ir Chicagoje. Lietu viai demokratai buvo ypatingai

Be knygos nėra kultūros

Viena žinokime: knyga yra tas, kas užpildo ir laisvą laiką, ir nemigo naktis, ir bet kurią negerą nuotaiką. Knyga be to, sutei kia naujų minčių, atidaro naujas, plačias padairas ir patenkina dvasiškai. Todėl įsigykime sau ir dovanų artimiesiems, vaikams ir jaunimui.

Tinka Kalėdų ir Naujų Metų dovanoms.

Topografinis ŽEMĖLAPIS, 125 lapai.

Sužymėti kaimai ir vienkiemiai.	25.00
Liet. liaud. menas. MEDŽIO DIRBINIAI.	6.00
Liet. liaud. menas. AUDINIAI.	6.00
A. Baranauskas. KALVOS IR LANKOS.	1.50
V. Pietaris. ALGIMANTAS. I ir II tomai.	4.00
Prof. J. ERETAS. STASYS SĖLKAUSKIS.	5.00
Pr. Naujokaitis. UPELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, rom.	5.00
Jonas Mačys - Kėkštas. POEZIJA.	2.00
Alb. Baranauskas. SNIEGO PLATUMOS.	1.30
Sventoji istorija. SENASIS ĮSTATYMAS.	1.00
F. E. Sillanpaa. SILIJA. Romanas.	3.50
Selected Lithuanian. SHORT STORIES.	5.00
F. Abramavičius ir L. Šausas. MIRTIES NUOSPRENDIS.	4.00
A. Škėma. BALTA DROBULĖ. Romanas.	1.50
M. Biržiška. DĖL MŪSŲ SOSTINĖS.	3.00
V. Ramonas. MIGLOTAS RYTAS.	2.00
Dr. V. Pieteris. ALGIMANTAS I ir II tomai po.	2.00
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS.	2.00
Felix Timmerman. KAIMIETIŠKOJI PASAKA.	1.50
Iz. Joerg. TAIKA ATEINA Į SLĖNĮ. Romanas.	1.50
Skaitymai. SAUJA DERLIAUS.	6.00
J. Savickis. ŽEMĖ DEGA. I ir II t. po.	4.00
A. Žmuidzinavičius. PALETĖ IR GYVENIMAS.	8.00
Liet. liaud. menas. MEDŽIO DIRBINIAI.	8.00
Liet. liaud. menas. AUDINIAI.	8.00
R. Spalis. GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI.	3.50
Dr. A. Šešplaukis. PRATIMINĖ LIET. KALBOS GRAMATIKA.	4.00
A. Merkelis. TUMAS VAIŽGANTAS.	6.00
Dr. J. Kaškelis. KOMUNIZMAS BE KAUKĖS.	1.50
Michaldos PRANAŠYSTĖS, invalido leidinys.	0.50
7-tos Lietuvos dienos METRAŠTIS.	\$ 1.00
Lietuvių PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI.	\$ 5.00
N. Mazalaitė. PJŪTIES METAS. Romanas.	\$ 3.75
Kazys Jakubėnas. ŪŽIA MELSVAS ŠILAS.	\$ 4.00
Maironis. RINKTINIAI RAŠTAI I ir II tomai po.	\$ 3.50
J. Savickas. ŠVENTOJI LIETUVA. Romanas.	\$ 3.00
I. Joergo. TAIKA ATEINA Į SLĖNĮ. Romanas.	\$ 1.25
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS. Romanas.	\$ 1.25
E. Ožekienė. PRIE NEMUNO. Romanas.	\$ 5.00
Grimų PASAKOS. Iliustruota.	\$ 3.00
A. Baranauskas. KALVOS IR LANKOS.	\$ 2.00
St. Būdavas. RŪSTI SIENA. Apsakos.	\$ 1.40
A. Giedrius. PASAKĖČIOS.	\$ 2.00
V. Pietaris. ALGIMANTAS. I ir II tomai.	\$ 5.00
J. Ignatonis. IR NEVESK Į PAGUNDĄ. Romanas.	\$ 3.00
J. Gandraimas. IŠ LIETUVOS MUZIKINĖS KŪRYBOS ISTORIJS.	\$ 4.00
Bronys Raila. TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ.	5.00
Mykolas Slezevičius. KELIŲ AUTORIŲ ATSIMINIMAI.	\$ 5.00
Fr. Mauriac. GIMDYTOJA, romanas.	1.75
A. Kutkus. ARTISTO ATSIMINIMAI.	2.00
Levinas - Banišauskas, ANGLIAKASIŲ ATSIMINIMAI.	3.00
J. M. Valter. SIDABRAS PRIE SANDAVAKO, Sibiro romanas.	1.25
Lietuviškasis LIBERALIZMAS, 12 autorių.	3.00
Mokyklai ir gyvenimui. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS.	3.50
Su aiškinimais, vietų vardais ir tt.	
Žurnalas LIETUVA.	0.50
M. Katiliskis. MISKAIS ATEINA RUDUO Romanas.	\$ 5.00
P. Babickas. DRAMBLIO KOJOS.	\$ 2.00
S. Miglinas. PAVERGTŲ LIETUVA.	1.50
S. Miglinas. LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE.	1.50
„STUDENTŲ VARPAS“.	0.50
J. Mingirdas. PATARLĖS, PRIEŽODŽIAI, POSAKIAI.	3.50
„VARPAS“ (dvigubas).	2.00
Dr. J. Prunskis. RINKTINĖS MINTYS.	\$ 4.00
J. Simonaitytė. PENKIŲ PAVASARIŲ AUDROJ.	2.50
E. Bačelis. KOLCHOZAI LIETUVOJE.	0.50
Karolė Požeraitė. DIDVYRIŲ ŽEMĖ.	1.50
Paulius Jatulis. PO TUKSTANČIAIS KAUKIŲ.	1.50
V. Čižiūnas. TAUTINIS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE.	1.50
B. Pūkelevičiūtė. METŪGĖS.	1.00
Merimee. KOLOMBA, romanas.	2.50
B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JORININKYSTĖ.	2.00
K. Požeraitė, NUSIDĖJĖLĖ, romanas.	\$ 2.—
J. Gruodis. VISUR TYLA, AGUONELEŠ, RŪTA, RUGIAGĖLĖS.	\$ 1.50
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI ir MINTYS.	\$ 1.50
P. Orintaitė, MARTI IŠ Miesto.	\$ 0.75
V. Tamulaitis, SUGRĮŽIMAS.	\$ 1.10
Vytėnis, RAUDONŲ ŽVAIGŽDĖ, žudynės.	\$ 0.75
Prof. Roemeris, LIETUVOS SOVIETIZACIJA.	\$ 0.25

Pinigų siųskite adresu: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q., Canada.

aktyviai įsijungę į rinkimie

kampaniją Chicagoje ir laimė jus rinkimus, kaip pridera Lie tuvių demokratų lygos sudary ta komisija pradėjo rūpintis gauti ir valdinių augštesnių tar nybų lietuviams, tačiau de ja, lietuviai tų atsiradusių naujų tarnybų nė vienas nėra gavęs. Taip jau yra politinėje dirvo je, kad renkamas rinkimų kampanijos metu savo rinkė jams prižada „aukso kalnus“, noriai fotografuojasi su etninę grupių veikėjais, tačiau laimėję rinkimus, juos pamiršta ir atsi randančiomis laisvomis valdinė mis atnybomis vos pajėgia ap rūpinti „savus“ žmones. J. J-tis.

Chicagoje: S. Tumosiene, 9837 So. Albany Ave., Ever green Park 42, Ill., telef. GA 3-6386;

Detroito: V. Kundrotienė, 17315 Parkside, Detroit 21, Mi chigan, tel. UN 1-1958;

Clevelando: L. Gailiūšienė, 12805 Arlington, Cleveland 8, Ohio, telef. MU 1-7014.

VASAROS STOVYKLA

Manchester, Michigan, Chi cago, Detroito ir Clevelando trikampyje, vyksta nuo liepos 23 d. į stovyklą priimamos mer gaitės nuo 7 iki 16 metų am žiaus.

Kreipkitės: iki birželio 15 d. Dainava, Immaculate Concep tion Convent, R. F. D. 2, Put nam, Conn.

Chicagoje: S. Tumosiene, 9837 So. Albany Ave., Ever green Park 42, Ill., telef. GA 3-6386;

Detroito: V. Kundrotienė, 17315 Parkside, Detroit 21, Mi chigan, tel. UN 1-1958;

Clevelando: L. Gailiūšienė, 12805 Arlington, Cleveland 8, Ohio, telef. MU 1-7014.

MONTREAL

K. B. NĖS MONTREALIO APYLINKĖS SEIMELIO PREZIDIUMAS

praėjusią savaitę persiuntė Vasa 16-tos Gimnazijos Vokiečių 300 dol. išlaidų surinktų pinigų. Turime pasidžiaugti, kad nors ir nevisi keturi būreliai dar susiorganizavo, jau gali su daryti efektyvią paramą mūsų jaunimo auklėjimui lietuviškoje dvasioje.

Pilietybės dienos proga Montrealio burmistro suruošame priėmimo Mount Royal kalne Cheleteje seimelio prezidiumą atstovavo Dr. J. Mališka, o programoje, pasirodant visoms tautybėms, dalyvavo Dr. Jono Banavičiaus skautų Vycių tautinių šokių grupė, vadovaujama Juozo Piečiūčio.

Augstesniųjų Lituanistikos Kursų išeidžiamuose egzaminuose, Seimelio Prezidiumą atstovavo Juozas Lukoševičius.

Šeštadieninių mokyklų baigia mitiesiems metų egzaminams V. Kudirkos mokyklų Seimelio atstovu paskirtas Vytautas Kudzma, o Verduno—Jonas Adomonis

Tautinių šokių grupei rūbams įsigyti, kad ir iš kuklių savo išteklių paskyrė 30 dol.

Liūdnųjų Ivykių minėjime, kuriuos šiais metais praveda es tai, programoje pakviesti sutiko dalyvauti Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas muziku A. Ambrozaičio. Minėjimas įvyksta birželio 14 d. 8 val. YWCA patalpose Dorchester Blv. Nors išpuola ir darba dienos vakaras (trečiadienis), bet vis dėlto pasistengsime kuo skaitlingiau dalyvauti prisiminimais kančias savo artimųjų — lietuvių tremtinių, kurių vieni jau kaulai išsišaltę. Si būrė, kiti praradę sveikatą su grąžinti vargsta pavergtame krašte, o daugelis dar kenčia koncentracijos stovyklose.

K. L. B. Seimelio Prezidiumas.

● Iš Lietuvos, kaip patirta, ruošiasi atvykti vienas vyresnio amžiaus asmuo, kuriam, kaip atrodo, bus daug padėjęs Kanados Raudonasis Kryžius, paskutiniai laikais daug toje srityje padėjęs.

● Pp. A. Lymantai lankėsi New Yorke, kur susitiko su daugeliu draugų ir Mažosios Lietuvos bičiulių bei rezistentų.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemont Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656.

Dr. J. SEMOGAS
5441 Bannantyne, Verdun.
Pirmadienį ir ketvirtadienį 7—9 p. m.
antradienį ir penktadienį 2—4 p. m.
trečiadienį 2—4 ir 7—9 p. m.
šeštadienį 11—1 p. m.
PO 7-3175; namų DO 6-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALIŠKA
1396 St. Catherine St. W.
(prie Bishop).
Siute 419, tel. UN 6-8235
Namų tel. DO 6-0682

Nosies, gerklės ir ausų specialistas ir chirurgas
Dr. R. CHARLAND
78 St. Joseph Blvd. W.
VI 2-9958

Dr. E. Andrukaitis
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

BAIGIANT ŠIŲ METŲ MERGAICIŲ POPIEČIŲ VALANDELES

ruošiamą programėlę, kuri įvyks Aušros Vartų salėje šeštadienį, gegužės 28 d., 3 v. po pietų. Programoje bus dainų pynė, šokių ir eilėraščių. Maloniai kviečiame visus atvykti ir pasidžiaugti drauge su vaikučiais. Laukiame atvykstant.

NPM Seserys.

AUGSTESNIEJI LITUANISTIKOS KURSAI
gegužės 20 dieną turėjo išleisti džiauosius egzaminus, kuriuos laikė aštuoni baigiamojo kurso abiturientai. Išleistuvinis aktas yra nustatytas birželio 10 dieną Aušros Vartų salėje. Į išleistuvių iškilmes yra kviečiami ir visi kursų baigusieji, o taipgi ir visos kitos jaunimas.

KVIETIMAS VISIEMS
Seniai numatyta, gerai paruošta tradicinė mūsų mokinių ir suaugusiųjų išvyka birželio mėnesio 11 d., šeštadienį. Vieni važiuojame į lietuvišką pajuokiojo Palangos vasarvietę, kurioje bus mūsų mokyklų didysis pasirodymas, o suaugusiems pirmasis didelis piknikas. Neturintiems savo mašinų bus du autobusai — vienas nuo Šv. Kazimiero, kitas nuo Aušros Vartų bažnyčios.

Tautiečiai, kurie neturi susieikimo priemonių, bus vežami autobusais, jei jie jau dabar užsiregistruos pas p. Navikėnienę (CL 9-4498) arba pas p. Blažų džiūną (PO 7-4374).

Visos organizacijos prašomos birželio 11 d., šeštadienį, rezervuoti mūsų mokykloms.

Tėvų komitetas ir mokytojai.

VASAROS STOVYKLA BERNIUKAMS
Kaip ir kiekvienais metais, Montrealio Mokyklų Komisija ruošia, vasaros stovyklą berniukams — neokanadiečiams. Stovyklos kapelionu pakviestas tėvas St. Kulbis, S. J. Stovykla prasidės birželio 26 dieną ir baigsis liepos 10 dieną. Stovyklon priimami berniukai 11—17 metų amžiaus. Kaina — vienas doleris dienai, kelionė 3 dol. Šios stovyklos reikalus prašome kreiptis į Tėv. St. Kulbį.

● R. Siniūtė, tęsianti specialybės studijas New Yorke, atvyko pas tėvus atostogų į Montrealį.

Dr. V. PAVILANIS
3439 Beaconsfield,
N. D. G., Montreal.
HU 1-8437

Dr. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų Gydytoja
1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PQ 8-8096

ADVOKATAS
STASYS DAUKSA, LL. D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 901
UN 1-8933

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER,
B. A., B. C. L.
Suite 205
163 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064
Resid.: 40 Lafleur,
LaSalle. DO 6-1570

NOTARAS
JUOZAS BERNOTAS
B. A., B. C. L.
215 St. James West,
7 augštas.
Tel.: AV 8-3115.

Mergaičių Popietė

ir vaikų darželio

TRADICINIS PARENGIMAS

įvyks gegužės 28 dieną, 3 val. po pietų

Aušros Vartų salėje.

VISŲ LAUKIAME.

Ivairūs Draudimai:

GYVYBĖS, PENSIJOS, LIGOS ir kt.
GAISRO, AUTOMOBILIŲ, VAGYSTĖS ir kt.

Vacys H. Žižys

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Tel.: įstaigos VI 2-1427; namų LA 3-1084

JAUNIMUI SKIRTAS VAKARAS

šeštadienį nedaug tesutraukė jaunimo, nes, pasirodo, jo daugelis yra išvykę į stovyklas. Bet koncertas, kurį davė parapijos choras, vedamas muz. A. Ambrozaičio, buvo pavykęs, turtingas ir įvairus. Pirmo dainų vyrų choras, po to mišrus ir oktetas ir užbaigai mišrus su solisu A. Kebliu. Ir chorui ir oktetui dar talkino orkestras, su sitedas iš smuiko, kontrabaso, akordeono ir gitaros. Buvo įvairu ir įdomu. Gaila, J. Švedo tas dalykėlis su solistu, nėra vykęs. Kompozitorius mišrų chorą papildė baritonu solo, bet lyg ne nusimanydamas, solistui koncertu padarė tenorus.

KAS SIEMET BAIGIA AUGSTUOSIUS MOKSLUS

Montrealio laikraščiai kol kas tėra paskelbę vieną aiškią lietuvišką pavadimą, būtent — Kingstone, Ont. Queen universitetą baigė ir gavo bakalaurą laipsnį (bachelor of arts, general) R. V. Paukštaitis. Iš Sir George William universitetą baigusių 405 diplomantų, aiškiai išsityti lietuviškomis pavardėmis kaip ir nėra. Gali būti, kad lietuviškas gali būti J. W. Danis, Ian Kyles, bet tai neaišku. Kitų augstųjų mokyklų baigimo duomenys dar nepaskelbti.

● Vilimas Pranas, verdunietis, sunkiai serga ir gulė ligoninėje jau ilgesnį laiką.

● Šimaitienė Galina yra išvykusi atostogų į Europą ir dabar lanko Italijos miestus ir meno galerijas, kuriomis yra susižavėjusi.

ARCH Realities R'd.

Pr. Rudinskas, HU 1-2957

2415 Park Row East N. D. G.

Ville Lasalle, Bedard, 5½ metų duplexas labai gerame stovyje, apatiname augšte centrinis šildymas, gražus lotas. Kaina \$ 21.800.

Ville Emard Raudot St., netoli zoologijos sodo, neužbaigtas 4 kambarių duplexas. Nuomos \$65.00 ir \$35.00. Kaina \$12.800.

Juozas Gražys kailių siuvėjas

SIUVU PAGAL UŽSAKYMUS IR PARDUODU GATAVUS KAILINIUS PALTUS, ŽAKETUS, STOLĖS.

Taisau ir remodeluoju senus.

Primu vasaros laikymui.

6396 BANNANTYNE, VERDUN.

Tel.: dienomis AV 8-2352 po 6 val. PO 7-6183.

Taupyk ir skolinkis

SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui. Bankas veikia: Šiokia dienos 1451 Crawford Bridge Ave, Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val., ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Sekmadieniais Aušros Vartų Parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val.

Visais paskolų reikalais kreiptis pas Ved. padėjėją

Pr. Rudinską, tel. HU 1-2957.

Pirm. J. Bernotas, AV 8-3111. Ved. D. Jurkus PO 7-4280

TORONTO

KAPINIŲ LANKYMO IR PUOŠIMO DIENA

Paskutinis gegužės mėnesio sekmadienis Kanadoje ir Amerikoje yra skiriamas kapinių papuošimui ir jų aplankymui. Lietuviams, turint savas kapines, ši šventė įgauna ypatingą prasmę. Lygiai prieš vienerius metus, gegužės 28 d. lietuvių kapinės iškilmingai buvo pašventintos. Šiuo metu jose amžinuoju poilsu ilsisi per trisdešimt lietuviškų širdžių. Kapų puošimas ir kapų aplankymas, susijęs su tradicinėmis lietuvių kapų apeigomis: maldomis, giesmėmis ir gale, Tautos himnu, giliai įprasmina kapinių turėjimą, visus su jų puoselėjimu susijusius vergus ir kartų pasididžiavimu — mes, lietuviai, palengvinti, maža tautinė grupė, savo mirusius brolius neišblaškome daugelio kapinių plotuose, bet priglaudžiame prie būsimo patatpo Rūpintojėlio papėdės. Todėl šis sekmadienis, gegužės 28 d., skelbiamas lietuvių kapinių lankymo diena: sekmadienį 4 val. kapinių aikštėje įvyksta bendros pamaldos, pagerbiami jose palaidoti tautiečiai. Kviečiama vykti automobiliais. Neturintiems susisiekimo priemonių, parūpinti autobusai: jie išeis nuo šv. Jono Kr. bažnyčios sekmadienį 2.45 ir 3.30 val. Kadangi kapinių vieta yra graži, sau sa ir tikimasi, kad tuo pačiu laiku sutaps su sodų žydėjimu (jos apjuosia kapines veik iš visų pusių), kviečiame į kapines suvažiuoti iš anksto.

Kapinių dienos išvakarėse, šeštadienį, jose vyksta kapų puošimas. Visi tautiečiai, kurių artimieji jose palaidoti, prašomi šeštadienį atvykti puošti savo artimųjų kapų (kurie gyvena) toli už Toronto, minėtiems kapams yra organizuojama bendra lietuvių talka. Šeštadienį 9.30 val. ryta nuo šv. Jono bažnyčios bendrai vyksta į kapines ir, parūpinus gėlių, bendrai tautos būdu, visi nepuošti kapai bus papuošiami, kad sekmadienio kapinių dieną neliktų nė vieno lietuvių kapo, kurio ne puoštų pavasario gėlė. Kapinių taryba maloniai kviečia visus lietuvius iš Toronto ir apylinkių šį sekmadienį dalyvauti kapinių iškilmėse.

PILIETYBĖS DIENA MONTREALYJE

Jos proga miesto meras p. Drapeau kalno svetainėje suviesė priėmimą, geg. 18 d., kur buvo eilė kalbų ir iškilmingas pilietybės dokumentų įteikimas keliolikai asmenų. Penkiems moksleiviams įteiktos dovanos už geriausius apie pilietybę darbus.

Meninę programą išpildė 10-ties tautų atstovai, kurie pasirodė šia tvarka: Kanadiečiai, Skotai, Airiai, Vengrai, Anglai, Lenkai, Vokiečiai, Lietuviai, Izraelitai ir Ukrainiečiai. Pasirodė, kad tautybių pasirodymas buvo gana tiksliai sulaupsniuotas — kas vėliau rodėsi, pasirodė geriau už savo pirmtakus. Už lietuvių geriau pasirodė Izraelitai ir Ukrainiečiai. Izraelio šokėjos — profesionalės, kaip ir ukrainiečių. Izraelio moterys šoko puikiai, geriau už ukrainiečių, bet ukrainiečių „kazačkas“ daugumai yra efektingesnis. Ukrainiečių buvo žymiai daugiau, bet daugumas buvo tik tai statistai. Lietuvių grupė buvo didelė, J. Piečiūčio Malūnas gerai sukombinuotas, bet šokis vyko be reikalingo lengvumo, tačiau masinei publikai patiko ir susilaukė gero įvertinimo.

Meninę programą išpildė 10-ties tautų atstovai, kurie pasirodė šia tvarka: Kanadiečiai, Skotai, Airiai, Vengrai, Anglai, Lenkai, Vokiečiai, Lietuviai, Izraelitai ir Ukrainiečiai. Pasirodė, kad tautybių pasirodymas buvo gana tiksliai sulaupsniuotas — kas vėliau rodėsi, pasirodė geriau už savo pirmtakus. Už lietuvių geriau pasirodė Izraelitai ir Ukrainiečiai. Izraelio šokėjos — profesionalės, kaip ir ukrainiečių. Izraelio moterys šoko puikiai, geriau už ukrainiečių, bet ukrainiečių „kazačkas“ daugumai yra efektingesnis. Ukrainiečių buvo žymiai daugiau, bet daugumas buvo tik tai statistai. Lietuvių grupė buvo didelė, J. Piečiūčio Malūnas gerai sukombinuotas, bet šokis vyko be reikalingo lengvumo, tačiau masinei publikai patiko ir susilaukė gero įvertinimo.

I galą šoko visų tautybių grupės drauge, sumariai pasimaišant. Tarplankius užpildė pušiamųjų, karių, geras orkestras.

Iš lietuvių premine buvo matomi Dr. J. Mališka, Inž. Dainius, Stud. Aneliūnaitė ir kt.

REIKALINGA prityrusi moteris

namų ruošai. Šeimoje 3 suaugę, geras atlyginimas. Skambinti HU 1-2100.

REIKALINGA vedusi pora

vasarnamyje. Žmona — virinimui ir ruošai; vyras — namų priežiūrai, daržininkystei. Skambinti HU 1-2100.

TAISAU IR DAŽAU

lengvas mašinas. Lietuviams nuolaida. Skambinkite telef. DU 9-0571.

V. Sužinskas.

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius

IGNAS GURČINAS

889 — 56 Avenue

Lachine. Tel. ME 1-0882.

K. GUDŽIONAS

MASSON FURS

Parduoda gatavus, siuvamus, remodeluoja ir taiso senus kailinius paltus.

Vasarai saugus išlaikymas su apdraudimu.

3365 Masson St., Montreal. Tel. RA 1-6005.

KULTŪRINIAI MAINAI SU RUSIJA

Kanada susitarė su Sov. Kusi ja, kad Montrealio simfoninis orkestras, susidedas iš 90 a nų, vyks koncertuoti į Rusiją, kur lankysis Maskvoje, Leningrade, Kijeve ir kituose didmiesčiuose, o mainais iš Rusijos gaus raudonos. armijos dainų ir šokių ansamblių, kurį sudaro 90 dainininkų, 26 sokėjai ir 42 muzikantai. Montrealy šis ansamblis koncertuos rugsėjo 7 dieną.

BUS TELEFONAI BE VIELŲ

Montrealio telefonų centrinė pasikvietė kooperatinių bankų narius ir jiems parodė, kaip veikė prieš 60 metų telefonai, kaip tas veikimas buvo tobulinamas, kokius etapus praėjo, kaip jie veikia dabar ir kaip veiks artimoje ateityje, kai bus naudojama elektronika. Jau ir dabar tolimos distancijoms naudojamos ne vielos, bet elektros bangos, o ateityje — nebus visai vielų. Miestai ir pakelės bus apvalytos nuo grėmėdiškų stulpų, apkabinėtų vielomis, po grindžiuose amžiams liks ir galbūt moje ateityje sudarys tikras iškasenas įkanalizuoti laidai.

Taip maždaug aiškino grupės vadovas, vedžiodamas po telefonų centrines Panoarmą, apė, kurioje ir lietuvių banko „Litas“ buvo du atstovai — inž. J. Bulota ir red. J. Kardelis.

— JAV viceprezidentas Johnson lankėsi Indijoje, Pakistane, Graikijoje ir grįžta namo.

DISTR. ESTATE BROKERS

177 Sherbrooke W. VI 2-8501

Pastatai — Žemė

Draudimas — Paskolos

P. Adamonis ..... RA 2-2472

Agentai:

F. Yasutis ..... LA 2-7879

A. Markevičius ..... CR 9-9793

M. Roth ..... RE 7-53

E. Kandt ..... WE 5-19

Sekite mūsų skelbimus apie paskirus objektus NL, TZ, Star, LaPress.